Published and distributed under permit (No. 781), authorized by Act of October 6, 1917, on file at the Post Office of Jersey City, New Jersey. — By order of the President, A. S. BURLESON, Postmaster General.

РІК ЗАЛОЖЕНЯ 1893.
„СВОБОДА"
"LIBERTY"
виходить три рази на тиждень
вівторок, четвер і суботу
видає
„УКРАЇНСЬКИЙ НАРОДНИЙ СОЮЗ"
83 GRAND ST., JERSEY CITY, N. J.
Всі листи, моні-ордери і чеки треба висилати на адресу „SVOBODA".

СВОБОДА

ESTABLISHED 1893.
„SVOBODA"
("LIBERTY")
THE UKRAINIAN NEWSPAPER
published three times a week
Tuesday, Thursday and Saturday,
by UKRAINIAN NAT'L ASSOCIATION
at 83 Grand St., Jersey City, N. J.
The best advertising medium.
Rates furnished on application.

Урядовий орган Українського Народного Союза — "SVOBODA" — Official organ of Ukrainian National Association.

РІК XXVII. ДЖЕРЗИ СІТИ, Н. ДЖ., ЧЕТВЕР, 11-го ВЕРЕСНЯ 1919. Ч. 108. VOL. XXVII. JERSEY CITY, N. J. THURSDAY, SEPTEMBER 11, 1919. No. 108.

КИЇВ ЗОВСІМ В РУКАХ УКРАЇНЦІВ.

АНҐЛІЯ ПРИВЕРНУЛА ТОРГОВЕЛЬНІ ЗНОСИНИ З ОДЕСОЮ.

Савєтські війска зближають ся до Омска і Царицина.

Большевики предкладають Литовцям мир. -- Двинск здобутий Литовцями.

ВІСТИ З УКРАЇНИ.

УКРАЇНСЬКІ ВІЙСКА ЗОВСІМ ОЧИСТИЛИ КИЇВ З БОЛЬШЕВИКІВ.

Посунули ся 30 миль на північ від Києва.

ЖЕНЕВА, 9. вересня. — Місто Київ, яке недавно відобрано від большевиків, зістало зовсім очищене зі савєтських війск і українські війска посунули ся вже поверх 30 миль на північ від Києва, як се доносить тутешнє українське пресове бюро.

Савєтські війска утікають перед Українцями, які наступають на них здовж Дніпра.

АНҐЛІЯ ПРИВЕРНУЛА ТОРГОВЕЛЬНІ ЗНОСИНИ З ОДЕСОЮ.

В короткім часі мають прибути до Одеси транспорти воєнних матеріялів для протибольшевицьких війск.

ЛОНДОН, 9. вересня. — Нині подано урядово до відома, що Анґлія привернула торговельні зносини з Одесою.

Транспорти з воєнними матеріялами, призначеними для протибольшевицьких війск, находять ся вже в дорозі до Одеси.

В РОСІЇ.

НАСТУП БОЛЬШЕВИКІВ НА ОМСК ТРИВАЄ ДАЛЬШЕ.

Здобули місто Петропавловск над рікою Ішім.

ЛОНДОН, 9. вересня. — Нинішний урядовий звіт савєтського правительства доносить в бездротній телеґрамі з Москви, що савєтські війска здобули місто Петропавловск, положене над рікою Ішім у віддаленю 175 миль на захід від Омска.

Большевицькі війска кілька миль від Царицина.

ЛОНДОН, 8. вересня.—Большевицька бездротна телеґрама з Москви доносить, що савєтські війска опорожнили на полудневo-західнім фронті Бобруйск, Сарни і Олієвск.

Над Волгою большевицькі війска є віддалені всего 6 миль на північ від Царицина.

На сибірськім фронті савєтська армія здобула Ахтюбинск, беручи 4.000 полонених і величезну добичу, і Тобольск.

Колчак розпочав протинаступ.

ЛОНДОН, 8 вересня. — Телеґрама з Омска доносить, що адм. Колчак розпочав дня 1. вересня протинаступ проти большевиків. До завзятої битви прийшло а околиці Ялоторовска і Кургана, над рікою Тоболем (300 миль на захід від Омска).

Большевики як доносить звіт, мали розпочати відворот.

Колчак просить Японію о поміч.

ЛОНДОН, 8. вересня. — Бездротна телеґрама з Москви доносить, що адм. Колчак звернув ся до Японії з просьбою о поміч, обіцюючи її в нагороду за се другу половину острова Сахалін і усурійську область.

(Остров Сахалін числить 570 квадратових миль. Полуднева часть острова зістала признана Японії в мировім договорі по російсько-японській війні в 1905 р.

(Усурійська о б л а с т ь находить ся по обох сторонах ріки Усурі, яка випливає на північ від Владивостока і уходить до ріки Амур в околиці Хабаровски. Довжина ріки Усурі виносить 450 миль).

Холера в Петрограді.

СТОКГОЛЬМ, 5. вересня. — В Петрограді вмирає денно 200 до 300 людий на холеру, як се доносять вісти, одержані з Петрограду.

З причини браку ліків і поживи богато місцевих шпиталів закрито. Санітарні відносини в Петроґраді стають з кождою хвилею страшнійші. Правительство запорядило, щоби закрити всі шпиталі, які стояли під управою сестер милосердя.

Анґлійці опорожнюють Архангельск.

ЛОНДОН, 8. вересня. — Нинішний урядовий звіт доносить, що війска анґлійські опорожнюють Арханґельск.

Домагане в Анґлії було так сильне, що дальше зволіканє зі сею справою було би викликало поважні заворушеня.

Всі воєнні матеріяли передадуть анґлійські війска противбольшевицькій армії, яка є ще досить сильна, щоби через довший час ставити успішний опір.

Грізний пожар в Арханґельску.

АРХАНҐЕЛЬСК, 7. вересня. — Від двох днів горять склади дерева і тартаки на острові Маймакса в арханґельськім заливі. Втрату оцінюють на 60 міліонів рублів.

Брат бувшого царя перебуває за границею.

СТОКГОЛЬМ, 9. вересня. — Бувший великий князь Михайло Александрович, брат бувшого царя Николая, і бувший реґент Росії по поваленю Николая, утік зі Сибіри, куди він був засланий большевиками, і перебуває тепер за границею під прибраним іменем, як се заявив адютант кн. Михайла, Сосьонка, в часописи „Свенска Даґблядет".

Кн. Михайло мав утечи найперше лодкою до Іркутска, відки знова удало ся йому утечи за границю, де він і доси пробуває, прибравши чуже імя.

В НІМЕЧЧИНІ.

НАГЛА ЗМІНА В НІМЕЦЬКІЙ ПОЛІТИЦІ В КОРИСТЬ САВЄТСЬКОЇ РОСІЇ.

Німеччина стремить до навязаня тісних політичних і економічних зносин зі савєтською Росією.

БЕРЛІН, 8. вересня. — В Німеччині треба надіяти ся в короткім часі великої зміни в її політиці зглядом Росії. „Форвертс", орґан соціялістів більшости, а тимсамим майже урядовий орґан теперішного правительства, поставив рішуче домаганє в справі вияснення німецької політики на сході.

„Німеччина не має причини маширувати на Москву, — пише „Форвертс". — Натомісць найвисша пора, щоби війти як найскорше в зносини з Москвою. Треба надіяти ся, що запестанє дальшої взаїмної боротьби лежить як в інтересі червоної Росії так і Німеччини".

Головні причини, задля яких Німеччина стремить до порозуміня зі савєтською Росією, є отсі:

1. Мілітарна сила савєтського правительства є сильнійша і більша ніж сього сподівали ся аліянти і Німеччина.

2. Німеччина має опорожнити балтійські краї без огляду на те, чи се большевикам поможе чи пошкодить.

3. Коли савєтське правительство буде повалене і його місце займе правительство всеросійське, установлене аліянтами, Німеччина буде виключена від торговлі з Росією.

4. Поляки, Естонці, Латиші, Литовці і Фіни не є інтересовані в кампанії проти Москви. Заступлене савєтського правительства правительством імперіялістичних реакціонерів, як Колчака, Денікіна або Юденича, не лежить в їх інтересі, а навіть противно, вони становлять поважну небезпеку для їх независимости. Польські імперіялісти є навіть за дальшою боротьбою проти Росії, щоби її як найбільше ослабити.

5. Внутрішне положенє Німеччини вимагає порозуміня зі савєтською Росією і то з огляду на політичні як також з огляду на економічні справи.

Коли візьметь ся під увагу, що ще перед кількома тижнями „Форвертс" домагав ся окруженя большевиків і скорого їх поваленя, а нині тасама часопись взиває правительство зовсім отверто до переговорів з російським савєтським правительством, то з того можна вносити, що положенє в Німеччині є дуже поважне.

Мирова конференція зажадала зміни німецької конституції.

ПАРИЖ, 9. вересня. — Головна рада мирової конференції вислала нині ноту до німецького правительства, жадаючи знесеня 61. артикула німецької конституції, в якім говорить ся про австрійських послів до німецького парляменту.

(Після мирового договору, заключеного між аліянтами і Німеччиною, Австрія не сьміє бути зєдинена з німецькою державою).

В ПОЛЬЩІ.

БОРОТЬБА МІЖ ПОЛЯКАМИ І БОЛЬШЕВИКАМИ.

Поляки доносять про успіхи над Двиною і Припетию.

ЛОНДОН, 8. вересня.. — Польський звіт доносить, що польські війска зводять успішно боротьбу здовж ріки Двини проти большевицьких війск. Большевики, які також уживають в боротьбі панцирних поїздів, мали потеріпи тяжкі втрати.

Як звіт доносить, польські війска відбили також всі напади большевиків над Припетию, де вони уживали панцирних лодок.

Польське повстане на Шлеску поширюеть ся.

ЛОНДОН, 8. вересня. — В Польських кругах одержано з Варшави вістку, що боротьба на Горішнім Шлеску триває без перерви дальше. Відділи повстанців перевели наступ на Пельґжимовце, Ґожалковіце і Ґодув. Число повстанців оцінюють на 29.000.

Війска аліянтів обсадять Шлеск.

ЛОНДОН, 9. вересня. — Горішний Шлеск буде в короткім часі обсаджений військами аліянтів, як се заявив ґен. Діпон, представник французького правительства, висланий на Шлеск в цїли провіреня положеня.

Військова комісія на Шлеску складаєть ся зі слідуючих членів: ґен. Діпон (Франція), ґен. Мелколм (Анґлія), ґен. Ренчівенджа (Італія) і полковник Ґудір (Злучені Держави). Предсідатель сеї комісії ґен. Діпон відніс ся телеграфічно до Парижа, представляючи, що обсаджене Горішного Шлеску військами аліянтів є одиноким способом, щоби здержати пролив крови.

З причини технічних трудностий війска аліянтів не можуть прибути на Шлеск скорше як по 20. вересня.

В ТУРЕЧЧИНІ.

В Туреччині грозить загальна революція.

ЦАРГОРОД, 7. вересня. — Комісія аліянтів, яка точно слідить положенє в Туреччині, прийшла до переконаня, що на случай, коли би мирова конференція віддала Тракію Греції, в цілій Туреччині прийде до грізної революції. Ходить чутка, що Греція є готова виміняти свої претенсії в Малій Азії на Тракію.

По мимо величезної анархії, яка обхопила майже цілу Туреччину, в анґлійських військових кругах панує переконане, що заворушеня в протягу сеї зими покінчать ся.

НА УГОРЩИНІ.

Аліянти мають намір установити військову диктатуру.

ВІДЕНЬ, 8. вересня. — Телеґрама з Будапешту доносить, що аліянти мають намір проголосити анґлійського ґенерала Ґофмана військовим диктатором на Угорщині, додаючи йому прибічну раду, зложену з 5 членів.

В західній части Угорщини нагромадили Мадяри значні війска, щоби не допустити до обсадженя сеї части Угорщини австрійськими військами. (Західну частину Угорщини, заселену Німцями, мирова конференція признала Австрії і по підписаню мирового договору Австрія мала обіймити її в посідане).

Погслоска про утечу Белї Куна з вязниці.

БЕРЛІН, 8. вересня. — Одержані вісти подають, що Беля Кун і його товариші утікли з вязниці Карльштайн в Австрії і збігли через границю до Баварії.

В АНҐЛІЇ.

Робітники в Анґлії проти війни зі савєтською Росією.

ГЛЕСҐОВ, 9. вересня.—„Війна проти Росії є наскрізь непопулярна серед робітничих кляс в Анґлії і правительство, яке собі те легковажить, наражаєть ся на грізну небезпеку", заявив Дж. Н. Стюарт-Бонінґ, президент на конвенції робітничих юній у своїй промові отвираючи перше засіданє.

Головною задачею конвенції буде порішити справу домагань майнерів, які жадають удержавленя копалень угля, а в противнім случаю грозять загальним страйком.

Терор в Ірляндії.

ЛОНДОН, 9. вересня. — В місті Фермой, 19 миль на північний схід від Корк, прийшло до грізних заворушень, як се доносить телеґрама до „Ексчендж Телеґраф Ко".

Товпа знищила поверх 50 склепів. Шкоду оцінюють на кількасот тисячів долярів.

НА БАЛКАНІ.

Альбанці вбили 300 Італійців.

ЛОНДОН, 8. вересня. — В Альбанії прийшло до грізної революції проти Італійців, як се доносить нинішна телеґрама з Ціриху. В місії Касіраті альбанські революціонери вимордували цілу італійську залогу, яка числила 300 жовнїріа.

Положене в цілій Альбанії є дуже грізне. Революціонери нападають на італійські ґарнізони. З Авльони, осідку головної кватири італійських війск, вислано сильні відділ в глиб Альбанії, щоби здавити революційні банди. Італійці мають однак великі трудности, бо терен без доріг наскрізь гористий і албанські революціонери ведуть боротьбу підїздову.

В ЗЛУЧЕНИХ ДЕРЖАВАХ.

МАЙНЕРИ ГРОЗЯТЬ ЗАГАЛЬНИМ СТРАЙКОМ.

Жадають 30-годинного тижня праці і підвисшеня платні.

КЛІВЛЕНД, О., 9. вересня. — На конвенції „Юнайтед Майн Воркерс" предложив президент Джан Л. Луіс принципи, які можуть становити підставу до переговорів. Такими принципами є: 5 днів праці в тижни по 6 годин і відповідне підвисшене платні.

Переговори в тій справі мусять відбути ся не пізнійше 1. падолиста. В противнім случаю майнери заявили готовість розпочати ґенеральний страйк.

Юнія „Юнайтед Майн Воркерс" числить поверх 800.000 членів в Злучених Державах і Канаді.

Делеґати виявили домаганє, щоби їх юнія війшла в близке порозуміне з робітниками зелізничими.

ШІСТЬ РЕВОЛЮЦІЙНИХ ПАРТІЙ ПРОСИТЬ ЗЛУЧЕНІ ДЕРЖАВИ О ПОМІЧ ПРОТИ КАРАНЦИ.

Між тими находить ся також і Франціско Вілля.

ВАШІНҐТОН, 9. вересня. — Нині предложено в Білім Домі просьбу о признанє воєнного стану між ріжними революційними партіями а Каранцою і о матеріяльну поміч від американського правительства в цїли поваленя правительства ґен. Каранци.

Просьбу підписало шість провідників ріжних мексиканських партій: Ґ. Маґара, Ф. Діяц, Ґ. Меїхуеіро, Ф. Анджелес, Франціско Вілля і М. Пеляєс.

Вони обжаловують Карранцу, що сей присвоїв собі власть диктатора в Мексико, та що неправно поконфіскував маєтки чужинців, нарочно стягаючи на край інтервенцію Злучених Держав, яка потягнула за собою великі жертви в людях. Вони проектують вкінци скликанє спільної конференції при співучасти представника Злучених Держав, на якій уложено би плян відбудови Мексика.

В РУМУНІЇ.

МИРОВА КОНФЕРЕНЦІЯ ГРОЗИТЬ РУМУНІЇ.

Коли Румунія не підпише австрійського договору, аліянти проголосять бльокаду Румунії.

ПАРИЖ, 8. вересня. — Головна рада мирової конференції повідомила нині румунське правительство, що вона мусить підписати мировий договір без жадних вастережень або зовсім усунути ся від підписуваня мира. В останнім случаю держави аліянтів грозять Румунії зірванем всяких дипльоматичних зносин і проголошенем бльокади Румунії.

Румунська делеґація не повзяла ще в стій справі остаточного рішеня, ожидаючи на інструкції свого правительства.

Румунія заявила ся проти мирового договору.

ПАРИЖ, 9. вересня. — Румунська мирова делеґація в Парижи заявила нині , що не підпише мирового договору з Австрією. Урочистість його підписаня є назначена на завтра на 10-ту годину перед полуднем.

Юго-Славія також проти мирового договору з Австрією.

ПАРИЖ, 9. вересня. — Як се доносять з кругів мирової конференції, правдоподібно югославянська мирова делеґація також відмовить ся від підписаня мирового договору з Австрією. Причини невдоволеня Юго-Славян з мирового договору є подібні до причин, задля котрих і Румунія не хоче його підписати.

Чехо-Словаки проти мирового договору з Австрією.

ПАРИЖ, 8. вересня. — Державна рада чесько-словацької републики візвала своє правительство, щоби воно не підписало мирового договору з Австрією, який містить в собі некорисне полагоджене справи Тешина, як се доносить телеґрама з Ціріху.

НА ЛИТВІ.

ЛИТОВЦІ ЗДОБУЛИ ДВИНСК.

Большевицькі війска уступили за ріку Двину.

КОПЕНГАҐЕН, 8. вересня. — Телеґрама з Гельзінґфорсу доносить, що Литовці здобули від большевиків Двинск над Двиною. Савєтські війска, як се доносить дальше телеґрама, уступили на цілій лінії поза ріку Двину.

Савєтське правительство предкладає Литві мир.

ПАРИЖ, 9. вересня. — Російське савєтське правительство зробило Литві предложене в справі мира, як се доносять вісти з польських жерел.

(Перед тижнем була вістка, що литовські війска окружили большевицьку армію на литовських землях та що большевицькі війска просили о мир, але доси не було урядового потвердженя сеї вістки).

"SVOBODA" (LIBERTY)

The Ukrainian newspaper published three times a week: Tuesday, Thursday, and Saturday by Ukrainian National Association at 83 Grand Street, Jersey City, N. J.

ESTABLISHED 1893

VLADIMIR B. LOTOTSKY, Editor-in-Chief.
ANDREW SAWKA, Business Manager.

Entered as second-class matter March 30, 1911, at Post Office at Jersey City, N. J., under the Act of March 3, 1879.

Acceptance for mailing at special rate of postage provided for in section 1103, Act of October 3, 1917, authorized July 31, 1918.

SUBSCRIPTION:		ПЕРЕДПЛАТА:	
United States:		в Злучених Державах:	
1 year	$3.00	на рік	$3.00
6 months	$1.75	на пів року	$1.75
3 months	$1.00	на 3 місяці	$1.00
In Jersey City and to foreign countries:		В місті Jersey City і за границю:	
1 year	$3.50	на рік	$3.50
6 months	$2.00	на пів року	$2.00
3 months	$1.25	на 3 місяці	$1.25
Single copy 3 cents.		Поодиноке число 3 центи.	

За кожду зміну адреси платить ся 10 центів.

Адреса: SVOBODA, 83 Grand Street, Jersey City, N. J.
Телефон Адміністрації і Редакції — 498 Montgomery.

Телефон Гол. канцелярії Укр. Народного Союза — 1838 Montgomery.

Всі моні-ордери і чеки треба виписувати на адрасу "Svoboda".
При висиланю замовленя належить долучити моні-ордер або чек.

За всі оголошення поміщувані в „Свободі" редакція не відповідає.

ЧИ МОЖНА ЇХАТИ ДО ГАЛИЧИНИ?

В деяких місцевостях наші земляки зворохобились їхати вже тепер до старого краю. Богато приїздить до Ню Йорку старатись о пашпорти і стараєть ся дістати шифкарти та їхати до Галичини.

Вони роблять се у відповідь на листи, які дістають зі старого краю, а в яких їх рідні взивають до повороту або з намови аґентів, котрі при тій нагоді хотять обловитись грішми у легковірних людий.

Однак мусимо отсе публично сказати, що ті, що хотять з поспіхом їхати до Галичини і вибирають ся в тій цїли до Ню Йорку, **поступають дуже нерозважно і причиняють собі тільки шкоду.**

Братя, сестри чи инші рідні або свояки, що пишуть зі старого краю, не знають, що скінчене війни ще майже цілком не змінило відносин комунїкаційних між Америкою й Европою; вони гадають, що все так є як було перед війною. А знов ріжні аґенти, хотяй знають, що дурять легковірних людий, то знова знають, що се їх одинокий спосіб зарібку.

По правді еміґрація з Америки до Галичини ще не отворена.

Дістати пашпорт — дурниця; се кождий дістане, а в короткім часї може поїхати і без пашпорту, але дуже тяжко покищо дістати шифкарту, а ще тяжше по приїздї до західної Европи дістатись відтам до Галичини. Люди, що дістались до Франції або инших країв, пересиджують там без праці серед великої дорожні і витрачують ті центи, які заробили тяжкою працею в Америці.

Зноваж як хто дібєть ся до Галичини, то там знова жде його нова біда. Перша річ, що там анархія а кождої хвилї може бути нова війна. Польські заборці поступають з населенем в розбишацький спосіб, забираючи від нього гроші, поживу, худобу, а людий запрягають або до панщини або до польського війска.

Людям, що привезли би зі собою більші гроші з Америки, опришки заберуть, а їх самих готові взяти до війска або до панщини.

Длятого треба ще трохи зачекати з виїздом до Галичини.

Не треба вибиратись тепер до Галичини з причини величезних трудностий переїзду морем і сушею.

Не треба їхати з причини польської анархії в Галичинї.

Не треба також їхати з причини польської господарки в Галичинї.

Не треба їхати на зиму до знищених сіл.

Не треба їхати також тому, що в Галичинї тепер голод, а ті, що приїдуть, ще тільки побільшать голод, бо треба для них більше поживи.

Лїпше буде їхати аж на весну, бо тодї можуть відносини змінитись на лїпші. Бо тодї можна в бідї жити і в поли без хати.

Бо тодї прийдуть роботи і за гроші можна буде спровадити поживу з чужих країв.

Бо тодї буде вже лекша комунїкація.

Як би тепер їзда була можлива, то певна річ, що американські Українці не зважали би на теперішні відносини, але їхали би помагати своїм братям в боротьбі проти Ляха-наїзника, але треба з тим числитись, що їзда ще неможлива **і треба вичекати до весни, аби відносини змінились на лїпші.** Може Галичина вже буде вільна з польського наїзду, а може ще й ні і треба буде їхати боротись дальше, однак в кождім разї дістатись буде лекше і певнійше та безпечнійше.

А покищо треба помагати родинам в Галичинї грішми. Замісць їхати і зїдати їх поживу серед теперішного голоду лїпше післати родинам гроші на поживу. Зазначимо притім, що непорадно в такі непевні часи посилати великі грошеві суми. Найлїпше посилати часто (наприклад що місяця або два рази на місяць) меньші суми гроша, які поможуть родинам купити поживу, одїж, знаряди господарські і т. д.

Наша часопись буде постійно інформувати наших читачів про стан еміґрації до старого краю і ми радимо всім вважати на ті інформації а не даватись нікому обдурити.

В СПРАВІ СПИСУ УКРАЇНСЬКОГО НАСЕЛЕНЯ В АМЕРИЦІ.

(Надіслана статя).

Чи тепер чи пізнійше, доля східної Галичини — після найновійшого пляну і натяків з Версалю, — має порішитись народним голосованем, коли до того часу український народ не порішить сеї справи силою оружя.

Право голосованя повинні мати також Українці в Америці, і як се недавно поверховно робили угорські Українці при порішуваню приналежности свого краю, так колись можемо і ми голосувати, чи хочемо під Польщу, чи до України.

Як би так нинї розпоряджено голосоване, то ледви чи всї Українцї взяли би участь. А треба знати, що Поляки і тут поставлять перепону. В старім краю будуть шахрайствами і терором відбирати українські голоси, а тут в Америці певно схочуть якимось підступом зменьшити число наших голосів.

Щоби нас Ляхи не заскочили, нам треба наперед приготовитись. Мирова конференція, котра поназначувала терміни плєбісцитів на Шлеску, Шлєзвиґу і в Саар, якось не спішить ся з плєбісцитом в Галичинї.

Які би там міркованя мирова конференція не мала, ми повинні самі подбати про себе. Замісць ждати літами на рішене чужинців, ми самі можемо випередити їх власним рішенем, заряджуючи в себе негайно спис всего українського населеня в Злучених Державах. **Ми повинні перевести точний реєстр всїх Українців,** що походять зі занятих Польщею українських земель, і рівночасно зареєструвати, за ким — за Польщею чи за Україною — він віддає свій голос.

Заряджуючи добровільний плебісцит в Америці, ми осягнули-б дві цїли: перше, ми сконтролювали би і змобілїзували всї свої сили, і вчинили би їх готовими до всякої загально-народної акції. А далї, ми заявили би мировій конференції всенародну волю української імміґрації і сим причинили би ся до скріпленя становища Українців у старім краю. Вкінци, як би мирова конференція зарядила плебісцит, ми — часть західної области України — були би готові як один.

Точний і повний спис Українців на іміґрації забере богато часу і труду і тому треба би його зачати безпроволочно. Тепер найлїпша пора, бо весь народ ще на місци. Пізнїйше, як би отворено заморську еміґрацію, могло-б бути запізно.

Я піддаю сей проєкт нашій центральній орґанїзації і всему загалови під пильну розвагу. Всенародний спис переводять і наші вороги, Поляки, не лише для полїтичних але і для много инших важних цїлий. До успішнїйшої оборони української людности всенародний спис є конечною потребою, і я думаю, що в сім напрямі наша полїтична орґанїзація за одобренем загалу зарядить акцію після одної, добре опрацьованої системи. Я вірю, що мирова конференція не посьміє з легким серцем відложити на бік велику книжку із одним мілїоном українських підписів-голосів.

В. С.

ЗЛУКА МУСИТЬ БУТИ.

(З шікаґовської „України").

Злоба не спить, а передумує способи, щоби заподїяти лихо. Оттак у теперішну пору, коли народні маси натисли, щоби перевести злуку усього народу, майстри від злоби підносять нове оруже. Большевики кажуть: „не слухайте кличів про независиму Україну, а знайте, що українські патріоти хотять збудувати буржуазійну Україну, у котрій капіталісти і інтеліґенти будуть радити, а хлоп і робітник мусить слухати".

Ті большевики, що знають українські відносини, добре відають, що ширять сьвідому брехню. Уперед всього процент українських капіталїстів є так малозначний, що годї се навіть брати в рахунок. Натомісць є правдою, що майже всї властителї більших земельних посїлостий або фабричних заводів є Поляки, Москалї і Німцї, — значить чужинцї. Длятого патріотичне українське движенє, котре має на цїли освободити край від чужих зайдів, тимсамим уже рішає про квестію капіталїстів. Коли попри чужих прийдеть ся потерпіти і кільком українським богачам, то ізза того нїхто голови сушити не буде. Уже важнїйший є закид, чи справдї українська інтеліґенція не використає у свій пожиток народного руху. Усеї середної кляси на Українї рахують на 13 процент. При нинїшнім демократичнім устрою, де нема голосованя курїнями, а признаєть ся єдине голосоване загальне, годї навіть уявити собі ті хитрощі, якими 13 голосів потрафило би дістати переваґу над 87. Що особливо у перших початках нашого державного житя чимало інтеліґентних людий увійдуть яко представники хлопів, се цїлком зрозуміле. Будова нової держави потребує усюди фахових людий.

Є фактом, що хлїбороби становлять на Українї головну силу, яку обчисляють на 85 процент усього населеня. Їх постанова мусить рішати про все. Що є добре для українського мужика, мусить бути добре для кождого Українця. А український селянин своїм розумом вже давно збагнув, що Українї потреба як найбільше фахових людий. До чого аж тепер дїйшов апостол большевизму, Лєнїн,—український хлїбороб мав вироблену думку від давна. Лєнїн побачив, що нїяка держава не може обійтись без інтеліґенції і нинї він надїлив фаховців у Росії особливими привилеями. Ще недавно він і його фанатичні опричники хотїли вирізати в пень усю інтеліґенцію, а днесь недобитків „інтеліґентної буржуазії" надїлюють особлившою опікою савєтського ладу.

Наш народ старав ся вже віддавна випродукувати як найбільше людий з висшою осьвітою. Доказом того є численні бурси, удержувані майже виключно складками селян. „Рідна Школа" у Галичинї була сотворена і удержувана не ким иншим а українськими хлопами, котрі навіть в Канадї і Злучених Державах збирали жертви на неї, справедливо міркуючи, що се є одно з найбільших завдань нашої суспільности.

Штучно сїяна ненависть до інтеліґенції се нїщо инше а ширенє ненависти до просьвіти.

Уявім собі на момент ту хвилю, коли би справдї удалось нашим большевикам винищити до тла усїх інтеліґентних людий на Українї. Се було би, наче вибранє мозку з голови чоловіка. Ще й до того українські професійні люди нїяк не зірвали своєї звязи з народом. Вони не творять, покищо, окремої касти, що дбає за свої клясові інтереси. **Типовий український інтеліґент має наскрізь демократичні ідеали.** Він не перетворив ся в бюрократа анї не став на становиску буржуя, що поза свою вигоду не хоче добачити ітнересів цїлого народу. У нас навіть попівство ще не витворило клерикальної бюрократії помимо усїх затїй митрополита Шептицького. У теперішній боротьбі ми бачимо українське духовенство, як воно іде поруч зі сьвіцькою інтеліґенцією і стає в ряди разом з усїм народом, щоби добути усїм волю. Коли хто за народ віддає житє, то не можна сумнїватись, що такий чоловік готов понести і меньшу жертву. Сотки сьвітської і духовної інтеліґенції вороги вязнять по тюрмах, а то і повбивали за народну справу.

І тим вони дали сьвідоцтво тїй великій правдї, що українські інтеліґенти цїнять добро своєї нації висше нїж само житє.

Коли би ті панове, що безпечно кричать по вічах і часописях тут, в Америцї, вчинили подібну жертву зі свого житя тодї і лише тодї мали би право пробувати, повести народ на нові дороги. Робити із себе апостолів нових течій; розпинатись за савєти і комуну, коли знаєть ся, що ізза сего і волосок з голови не спаде, се дешева демаґоґія дешевих голов. А ти, братику, коли справдї віриш щиро в те, що говориш, рушай на фронт! Тодї повіримо тобі, коли за ідею, котру голосиш, ти станеш до боротьби разом із тими, що не писком тільки удають героїв.

Намножило ся на американській Українї великих людий. А кождий преть ся показувати нові дороги. Усьо критикують, усьо їм не влад, а як прийдеть ся щонебудь зробити, то занапастять і се, що їм вже готове у руки влїзло.

Не тільки большевизм веде до анархії. Ми бачимо людий, які буцїмто чешуть большевицьке стадо горі шерстию, а самі-ж ще гірше замішанє творять між народом.

Накинули ся у провід, а кінця вивести не вміють. Усїм прийшло ся уступити перед Соломонами, що обіцяли отворити очи народови. А вийшла така штука, що поза власною хвальбою нїчого доброго не видно.

Полїтичні авантурники коштували Українців в Америцї кілька лїт змарнуваних на безумній киринї демаґоґів, добиваючих ся о провід в народї.

Наша суспільність мало-помалу приходить до розумного заключеня, що її обдурили. Наобіцяли золоті гори, а насипали полїтичної полови. Розбитий сварнями народ перестав наконець вірити, що боротьба між собою є найвисшим ідеалом для нас. Кромі малого кружка взаїмного обожаня, де один через другого перехвалюєть ся своїми подвигами і знанєм, кромі українських героїв і ґенїїв, ми, народ простого хлопського розуму, рішили, що нам начхать на всї ґенїяльно-героїчні пляни, маючі на цїли повалити Ядловського, Підгорецького та Лотоцького. Не пересуджуючи величности тих трох чи більше осіб, ми міркуємо, що поваленє їх нїяк України не спасе. Ми, читаючи український перевід Дон Кіхота, вважаємо таку боротьбу за боротьбу з вітраками і шкодуємо народну енерґію на таку війну. Ми перейдемо до дневного порядку над всякими кличами, що накликують нас бити свого брата.

Натомісць усюди подамо собі руки до згоди. У наших рядах стане кождий, у котрого не свої замисли а охота послужити вітчинї. Нинї нема нї пана нї Івана. Хто хоче з нами бути, остав свою професію дома. **Не хочемо „босів", диктаторів. Не будемо слухати осіб, а розумної поради. Не попи і не пани будуть в нас рядити, а постанова більшости загалу. Громадою порадимо ся, громадою рішимо, громадою виконаємо дїло, бо єдино тільки громада великий чоловік.**

У тій громадї чільне місце для правдивої інтеліґенції. Не конче з дипльомами унїверситетських студій, не конче з претенсіями на великих дипльоматів і всезнайків. Але конечних для наших проводирів є розум, що знає дати добру пораду; є характер, що не шукає користи собі, а добра свому народови.

В КОЖДИЙ УКРАЇНСЬКІЙ ХАТІ ПОВИННА НАХОДИТИСЬ ЧАСОПИСЬ „СВОБОДА".

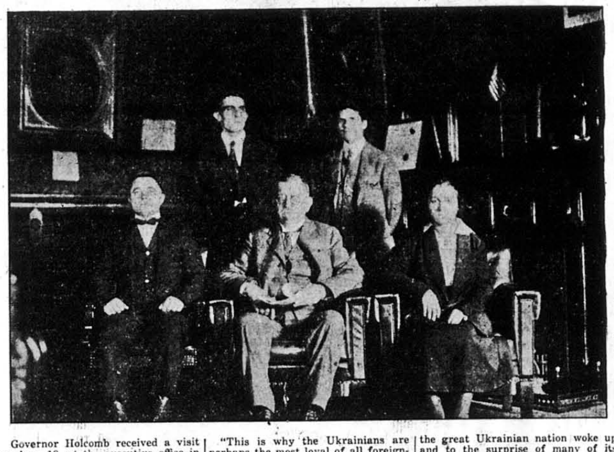
ҐОВЕРНОР СТЕЙТУ КОНЕТИКУТ СИМПАТИЗУЄ З ВІЛЬНОЮ УКРАЇНОЮ.

Дня 19 серпня с. р. ґовернор стейту Конетикут Голком, приняв в Гартфорд, Конн., українську делеґацію сього стейту, котра просила його, аби своїм впливом підпирав змаганя українського народу до волї.

Ґовернор Голком приняв українську делеґацію дуже приязно, а потім відфотоґрафував ся з нею. Фотоґрафію помістили місцеві американські часописи.

Сю фотоґрафію містимо отсе і в нашій часописи.

На фотоґрафії ґовернор **Голком** сидить по серединї; з лївої руки коло нього сидить **Іван Бойко** з Бриджпорт, Конн., а з правої пані **Анна Кармазин** з Гартфорд, Конн. За ними стоять: по лївій руцї **Ярослав Пелехович** з Ню Бритейн, Конн., з правої **М. Саламандра,** з Миделфілд, Конн.

Governor Holcomb received a visit on Aug. 19, at the executive office in the state capitol from a delegation representing the residents of this state who are of Ukrainian birth or descent. The delegation presented the case of the Ukrainian republic in its conflict with the newly established republic of Poland and solicited the sympathy and the assistance of the governor for the Ukrainian people. The delegation included John Boyko of Bridgeport, Yaroslav Pelechowicz of No. 121 Beaver street, New Britain, M. Salamandra of Middlefield, and Mrs. Anna Karmazin of this city. The delegation was introduced to the governor by Major John Buckley the executive secretary. Governor Holcomb listened attentively to the statements of the delegates who adressed him and then assured the delegation that he was in hearty sympathy with people in their struggles for self-government. He assured the delegation that he would take their communication and their addresses under consideration.

Address Before Governor.

Mr. Pelechowicz said in his address:

"At this memorable meeting we like to use our best efforts to assure your honor that the Ukrainians of the state of Connecticut are a loyal and a law-abiding element and as such can be well relied upon at all time. No one better than the Ukrainians can appreciate more what liberty means to them. Liberty has been denied them for 600 years, but they never gave up hope.

"This is why the Ukrainians are perhaps the most loyal of all foreigners. For, thirsting for liberty and under the burden of oppression they were driven out from the yoke of the Polish and Russian oppressors and came here; and here they see the difference. Other incomers who were not oppresseed politically in their respective countries cannot fully appreciate the American standards of liberty. With the Ukrainians it is different. They don't complain as long as they stay in America for they know what a slavery they had in their old country and they see, on the other hand, that there is nothing but freedom in the widest sense of the word, in America, and this is the reason that they are loyal. And so of 1,000,000 Ukrainians of the United States, hardly a single case of arrest for disloyalty is known.

* * * "The Ukrainian nation is a peaceful giant of nearly 40,000,000 people living on the richest soil in Europe and yet one of the poorest. For the jealous and malicious neighbors for centuries contended to despoil this rich soil. The Poles and the Russians joined hands three centuries ago and with united energies deprived all Ukrainia of freedom and divided all her riches among themselves; and ever since that time Ukrainia was subjugated, her fields were taken from the people and given to the Polish and Russian nobility, her factories, mines and minerals and all her resources were gradually taken from her; the Ukrainian language was banished from schools, books and newspapers were forbidden * * * With this war the great Ukrainian nation woke up and to the surprise of many of its enemies asks for liberty. * * *

"We humbly request that your excellency does not fail to offer your generous assistance as far your influence reaches to the cause of free Ukrainia."

Mrs. Karmazin, addressed the governor as follows:

"Your Excellency:

"I have also been sent by the convention to declare in the name of women citizens of Ukrainian descent the affection to our dear country here in which our fathers have found a tender shelter and liberty, and to ask your excellency to be so kind as to afford assistance as far as your influence reaches, to the unfortunate Ukrainian nation abroad.

"I did not experience myself those cruel wrongs already related; but my mother used to tell me how deeply in the heart of every Ukrainian woman those frongs were implanted, those wrongs about which the mothers used to sing to their children lulling them to sleep, thus:

"'Sleep, my child, sleep while you're young and don't weep.
O, when you're grown, the Polish injustice will hurt you deep.'

"I was born here, but I shudder, and every Ukrainian woman shudders, at the thought that this cruel Polish injustice will fall upon our parents who are abroad, and our brothers, cousins and all the children, sons and grandsons.

"Governor, our request is deep but it comes from our hearts. Help our people abroad to have liberty."

(From the Hartford Daily Times, Aug. 19, 1919).

ITALY AND UKRAINE.

(From the *Popolo D'Italia* July 26, 1919.)

The recent interview between Signor Masurenko the representative of the Ukrainian Republic attached to our government and Dante Ferraris our minister of Industry is of an importance which *transcends* or *exceeds* or *surpasses* the immediate causes which determined it.

The two statesmen discussed the best means to promote commercial relations between Italy and Ukraine, and what is of greater moment to us, to determine how much Ukrainian grain can be furnished to Italy; for there is no one who does not see that friendly relations with the Mediterranean peoples, and those peoples having an easy access to the Mediterranean, hold for us an omportance which greatly exceeds the pressing problems of the Adriatic.

The future of Italy lies in the Near East!

A healthy and far-sighted near East policy will give us access to means which are most indispensible for our industrial and commercial development without going beyond the Mediterranean, a matter of great significense to us since we would not be obliged to bend the knee to the English who hold the keys of the inland sea, and who, with their North American brothers dominate the rest of the World.

The proximity, the facility of communication and the virginity of the near Eastern countries, together with their immense mineral and agricultural resources offer a wonderful field of activity to Italian industry and to the perspicocity of our commercial agents.

Of all the countries on the Black Sea the Ukraine is the one which interests us above all others. Her mineral and agricultural resources are immense while her industrial production is relatively small.

We can exchance our industrial products for Ukrainian grain and petroleum to our mutual advantage.

Our woolens, our cotton goods and our agricultural machinery could dominate the Ukrainian market. Our workers, our agricultural experts, and our organizers of industry could assure to this most fertile country that agricultural development which would make the Ukraine the granary of Europe. It is easy to guess what riches Italy could acquire in Ukraine and what prestize she would gain in the Slav world by directing her migratory currents in that direction and assuming a industrial direction of the country.

The cordial economic relations which Signor Masurenko has championed in Rome are a prelude to those political understandings of which we stand in absolute need. An Italo-Ukrainian entente would serve to check English hegemony in the Mediterranean. The Ukrainians can contend with the preponderant English activity in the Near East much better than did the Empire of the Czar, shut in as it was by the Black Sea.

England, who launched Russia against Japan to divert her from the Mediterranean, and who recalled her for the purpose of blocking German expansion towards Turkey and the Indias, appreciates the value of the friendship of 40 million Ukrainians not yet *exploite*.

Italian workmen and manufacturers should make every effort to facilitiate the task of Minister Ferraris and Signor Masurenko; the latter has already proposed the institution of a commission to elaborate a plan for Italo-Ukrainian excahnges. Our workers should remember that the acquisition of Ukrainian grain—and this year we could obtain at least 2,000,000,000 pounds—is dependent on the quality and quantity if manufactured products, which we can export to the Ukraine in competition with others better provided than we are.

Our main strength lies in our workers. If our workers strike, they will cripple our industries, making all competition impossible, and making it impossible for us to flood the Ukrainian market with goods to purchase wheat. Our present labor crisis must be solved with a continued increase of production. If we do not work we cannot acquire Ukrainian, not to mention American wheat.

N. BONSERVIZI.

ЗБИРАЙТЕ І СКЛАДАЙТЕ ЖЕРТВИ НА 100.000-НИЙ ФОНД ОБОРОНИ ГАЛИЧИНИ.

ПЕРЕПИСКА РЕДАКЦІЇ.

С. Кудрик, Нортгемптон, Па. — Цїла українська громада в Нартгемптон повинна робити демонстрацію проти польського нападу на галицьку Україну, а не розбиватись на малі групи. Польща напала на цїлий український нарід і тому в боротьбі проти того нападу не повинно бути жадного роздвоєня. Весь український загал повинен однодушно станути проти польської неволї, а в обороні своєї волї. Всяке розбите, розєднанє і внутрішна боротьба виходить тільки на користь ворогам українського народу. Нортгемптонська українська громада все держалась в єдности, тож повинна тим більше тепер показати свою єдність проти ворога.

АДРЕСА УКРАЇНСЬКОЇ МІСІЇ У ВАШІНҐТОНІ.

Інтересованим подаємо до відома, що адреса дипльоматичної місії української народної републики у Вашінґтонї є отси:

UKRAINIAN MISSION,
1960 Biltmore St., N. W., : : : Washington, D. C.

МАНІФЕСТАЦІЙНЕ ВІЧЕ В ТЕРИВІЛ, КОНН.

(Допись з Terryville, Conn.).

Дня 24. серпня б. р. відбуло ся в Теривіл, Конн., о 2-гій годині в міській галї велике манїфестаційне віче в цїли заявленя патріотизму і солїдарности Лемків з українським народом, як також в цїли запротестованя проти ляцького найзду на українські землї і опрокиненя ляцьких претенсій до Лемківщини.

На віче зїхались люди не лише з Теривіл, але і з далекої околиці — навіть з Гартфорд, бо ще кілька днів перед вічем була про нього голосна згадка в кількох американських часописах стейту Конетікут.

Віче отворилось вибранем президії. Вибрано одноголосно на предсїдателя о. Йосифа Пелеховича з Ню Брітен, якого вічевий комітет спеціяльно запросив на ту цїль до переведеня віча. Секретарювали: п. Ярослав Пелехович з Ню Брітен і п. Григорій Громосяк. До резолюційної комісії вибрано пп.: І. і А. Климковських і Павла Прислопського.

Перший забрав голос о. Пелехович, який вже кілька разів проводив вічами в стейті Конетікут і є добре звісний зі своєї красноріччивости. Його бесіда тимбільше припала до вподоби слухачам, бо шановний бесідник розповідав деякі цікаві случаї зі свого побуту на Лемківщині, де він був на парохії. Він представляв, який той нарід чесний і працьовитий, так що хоть між Лемками є много бідних, то там жебраків нема, як то буває між Ляхами.

Другим з ряду бесідником був п. Мих. Саламандра з Меріден, який палкими словами змалював слухачам сучасні гіркі відносини на Україні та взивав до бодрости духа і єдности. Добродій Саламандра се один зі щирих Українців, бо він все і при кождій нагоді словом і ділом спомагає українську справу. Він привіз зі собою цікаві книжочки до читаня і люди, жадні науки, розкуповували їх, щоби образуватись.

Нім ще скінчив промову п. Саламандра, то прибув на сцену місцевий американський сьвященик С. Е. Івенс (Evans), якого передвічевий комітет запросив на бесідника. Коли п. Яр. Пелехович представив його публиці, шановний Американець забрав голос. Найменьший шум утих на галї і серед найбільшого напруженя уваги зі сторони слухачів бесідник почав їм виясняти значінє слова „liberty" і способи, як свободу осягнути не конче боротьбою, але чеснотою. Він заявив ся щирим приятелем України і сказав: „Я ані одної хвилї не був би правдивим християнином, колиб я не був приятелем України, бо ми є всї людські єства і маємо зглядом себе людські почуваня, які-б або звідки-б ми не були". Часті гучні оплески нагороджували бесідника.

Четвертим з ряду бесідником був п. Ярослав Пелехович. Він говорив по англійськи і Ляхам аргументів не щадив. Він казав, що Ляхи ідуть римським шляхом насильства і підбоїв, і їх мусить зустріти римська доля, с. є. загибіль. Римське царство, хоть далеко міцнійше ніж теперішний польський авантуризм, а таки запало ся і тепер сліду про нього нема. Отже полатана і покалічена Польща, як зачне грати ролю римського царства, то „шур" що пропаде. Бесідник порівнував Ляхів до Гунів і Вандалів, а при иншій нагоді додав, що найліпшим доказом того, що „еще Польска не згінела" є се, що Польща вбиває, нищить і рабує, а се є незбитим знаком, що Польща ще жиє.

На вічу зроблено збірку і зібрано $90.35. Імена жертводавців оголосилось на салї, щоби вже не подавати їх в часописах. На вічу вибрано екзекутивний комітет, в склад котрого ввійшли: Александер Криницький яко голова, Григорій Ґромосяк і Іван Климковський яко заступники голови, Андр. Климковський і Павло Прислопський яко секретарі. Цілию сего екзекутивного комітету буде: збиранє жертв для України і основанє місцевої читальні. В тім екзекутивнім комітеті є всї ті, що були в передвічевім комітеті, і їм належить ся подяка, що вони так хорошо занялись улядженем віча.

Також ми складаємо щиру подяку о. Йосифови Пелеховичеви і його синови Ярославови, бо ми на вічу змогли переконатись, що вони оба є трудолюбиві працьовники на народній ниві і ми знаємо, що таких щирих патріотів тут не дуже богато.

Позвольте нам також завізвати в тих стрічках инших наших братів Лемків, аби дали про себе знати, що вони Українці, бо лиш одинока Україна може їх увільнити від Ляхів і лише під Україною вони будуть мати волю.

На сім вічу ухвалено одноголосно отсю петицію, яку вислано президентови Вілсонови і сенаторови Лоджови у Вашінґтонї:

Mr. President:

The Americans of Ukrainian descent and Ukrainian residents of Terryville, Conn., and vicinity, assembled at the convention in Terryville, Conn., beg the President to give his kind consideration to this our petition.

The subject of the petition is the westernmost part of Ukraine, the so-called Lemko country which has a population of nearly two hundred thousand and from which we are the emigrants. That country though purely Ukrainian was added to the Polish administration of Cracow as far as its judicial matters were concerned and presently the Poles use this incident as a basis in claiming that country.

The Lemko country in question has been Ukrainian for centuries and never lost its Ukrainian character up to the present time; in fact it is ethnographically more purely Ukrainian than West Ukraine because the Polish authorities of Galicia, rendered confident several decades ago that that country transfered to the Polish side of the province by the Austrian emperor would be never taken from them as long as the Austrian Empire existed, did not make such strenuous efforts to colonize this beautiful mountainous region as they did in respect to the Ukrainian Eastern Galicia. But now, when the Austrian Empire ceased to exist, we are convulsed when we learn that the Polish authorities still claim this territory using for their argument the fact that it is situated in the Polish part of Galicia, which means that it had been taken from the Ukrainian and transfered to the Polish part of Galicia by the Austrian Emperor.

These malignant and outrageous claims contradict all principles of justice and self determination of nations proclaimed by the President. We, therefore, assembled at the convention humbly request the President to reject the idle arguments of the Polish propagandists, and on the contrary to take cognizance of these facts:

1. The Lemko country forms a continuous and uninterrupted part of Ukraine.

2. It has been Ukrainian in language, customs and culture since as long as the human memory reaches.

3. An unusually large percentage of Ukrainians inhabit the Lemko country. To demonstrate this we take liberty to supply the President with the data collected from the Galician church census of 1913. According to that authority there is in all the eight Lemko Greek-Catholic church districts or decanates:

In Decanate of	Total pop.	Poles	Jews	P.C. Poles
Ustryki	21,461	1,079	3,243	4.95
Olkhovetz	12,933	1,401	308	10.91
Sanok	35,434	5,379	2,626	15.2
Yaslyska	29,324	467	129	1.6
Korosno,	8,233	686	59	6.4
Dukla	20,569	604	298	2.95
Bitz	25,708	1,118	596	4.3
Mushyna	44,939	744	883	1.5
Total:	197,601	11,468	8.054	5.87

We request the President of the United States to do his best not to allow the 93.8 per cent of the people to be governed by 5.87 per cent of Poles for we, before coming to this country, experienced such a cruel treatment from the Polish rulers as hardly finds a parallel in the contemporary history.

We conjoin this humble petition to that of August 3rd presented to the President by the convention of the Ukrainian delegates of the State of Connecticut, at which convention there were many Lemko delegates, and heartily request the President to give his worthy consideration to the Lemko question when he considers the important question of West Ukraine.

(Сю петицію враз з коротким описом віча помістило яких 15 американських часописий в стейті Конетікут).

Як висше сказано, на вічу зібрано $90.35. Винаймлене галї, автомобілї, прибори до писаня і инші ще передвічеві видатки виносили $40.48, так що сума з віча остала $49.57. Екзекутивний комітет зробив кілька днів опісля нараду, як би найліпше тоті гроші зужити, щоби як найбільший був хосен для України, і урадили, щоби їх дати до комітету стейтового віча в Ню Брітен, на розповсюднене тої славної книжки по цілім сьвіті. Ми над тим роздумали і знаємо, що ще не було між Українцями такої книжки, котрою цілий стейт промовляв би до сьвіта і кликав в імя України о поміч і ратунок, а тота мапа, що там є вибита, то так на Ляхів подїлає, як огонь на печінку, а нам на освободжене з ярма. Тому ми не лише що дали ті гроші, але самі не пожалували труду і пішли помеж нарід, так зібрали $23.00, так що загальну суму $72.57 ми відвезли до Ню Брітен та передали їм, аби стейтовий комітет мав чим Ляхів підсмажити.

Отсим то ми звертаємось також до цілого українського загалу, щоби не спав, але брав ся до діла, робив віча і дав сьвітови знати, чиї ми сини, ким, за що закуті, а також щоби не жалував гроша, бо Ляхи зібрали десять міліонів на циганства, то нуж і ми даймо на свою оборону. Дайте, люди добрі, комітетови стейтового віча (Committee of Ukrainian State Convention, 121 Beaver St., New Britain, Conn.), то той комітет так споможе Україну, як ще ніхто инший через 20 літ української еміграції.

Александер Криницький, Григорій Ґромосяк, Павло Прислопський Іван Климковський, Андрій Климковський.

Нортгемптон, 8. вересня 1919.

ВІД УКРАЇНСЬКОГО НАРОДНОГО КОМІТЕТУ В НОРТГЕМПТОН, ПА.

Отсим повідомляєть ся Українців в Нортгемптон і околиці, що Український Народний Комітет в Нортгемптон, Па., не має нічого спільного із самозваничим комітетом Махіброди і Кудрика. Комітет Махіброди і Кудрика представляє себе, а не загал Українців в Нортгемптон, Па. Українці в Нортгемптон стоять твердо при У. Н. Комітеті і роблять приготованя до величавого віча і протестаційного походу. Українці в Нортгемтон, Па., не мають нічого спільного з малесенькою горсткою федераційних киринників. Киринники хотять спровадити на своє збіговиско тих, що робили компроміси з польським музикантом Падеревским, а загал нортгемптонських Українців на своїй демонтрації запротестує проти розбишацької політики Падеревского.

Уряд У. Н. К. в Нортгемптон.

ПАЛМЕРТОН, ПА.

ТОРЖЕСТВЕННЕ БЛАГОСЛОВЕНЄ УКРАЇНСЬКОЇ ГР.-КАТ. ЦЕРКВИ В ПАЛМЕРТОН, ПА.

відбудеть ся

В НЕДІЛЮ, 14. ВЕРЕСНЯ С. Р.

на котре сердечно запрашаєсь усїх місцевих і позамісцевих людий, як і усї Хвальні Братства і Товариства.

107-08 **Церковний Комітет.**

З УКРАЇНСЬКОЇ БРИҐАДИ В ЧЕХІЇ.

Дайтш-Ґабель (Чехея) 14. липня **(Виривки з листу надпоручника Кульчицького).**

„По катастрофі наших війск в Галичині, та часть армії, котра була коло Хирова, Самбора, Дрогобича, зістала тк заскочена Поляками, що не могла утікнути на Україну, а не хотячи піддатись ворогам, утікла через Карпати в Чехію. Розумієть ся, всяке оруже мусіли зложити, а людий і офіцирів уміщено в бараках, де давнійше жили московські полонені. Туди посилають також наших людий, котрі вертають ся з італійської неволі і не хотять їхати до дому. Так отже дістав ся і я сюди. Мужва мешкає в бараках; вправлюють ся так, як у нас вправляли ся перед війною; ходять на вправи в околици, тілько не мають оружя. Офіцири дістають тусаму платню що чеські; мешкають в місті або бараках, тільки без дозволу чеських властий не вільно нам опускати сего місця. Є отже рід інтернованя з цілковитою свободою. Коли однак отворить ся дорога на Україну або до Галичини, так що ми зможемо злучити ся з нашою армією, то тоді Чехи видадуть нам збрую, канони і всьо, що забрали, і ми тоді забираємо манатки на плечі і ідемо відси до своїх. Коли се буде, — Бог знає. Кажуть, що Румунія хоче перепустити нас до Одеси. Скільки в тім правди, ніхто не знає. В Галичині ціле пекло для наших Українців. Може і Ви також читаєте се в часописях, що там виробляють. **Вся наша інтеліґенція сидить по арештах і то найгірших; много їх там умирає на ріжні хороби. Наших учеників повиганяли зі шкіл, заборонено говорити по українськи по всіх урядах і заборонено видавати українські часописи і т. д.** Сего, що там наші тепер переживають, не дасть ся описати, а оповідають о сім ті, котрим удалось втечи сюди з ляцького полону. От видиш, — то називаєть ся вільність народів! На Україні всі наші війска (галицькі і закордонні) злучили ся разом і бють большевиків. **Як упораюють ся з ними, тоді зачнемо визволяти Галичину і не спічнемо доти, доки не виженемо Ляхів з нашої землі.** Гарно було би, як би так і наші братя зза моря згуртувались і прийшли нам на поміч, бо від сьвятої війни не повинен ніхто відтягатись".

ПОКЛИК ДО ВСІХ УКРАЇНЦІВ В КЛІВЛЕНД, ОГАЙО.

Теперішна хвиля є велика і важна. Час засіву, що тепер посієм, то ми і діти наші збирати будуть.

Кождий, хто лише почуває ся бути Українцем і в кого є хоть маленька іскорка любови до свого рідного краю і до поневоленого народу, той певно думає над тим чим би можна причинити ся до здвигненя України і до Слави Укр. Народа. Ми, Українці, повинні пізнати так важну хвилю яку тепер переживаємо і злучити ся всі в одно тіло (бо де одно тіло, там один дух, а де один дух, там одна гадка і одно діло), та тим дати доказ, що в нас є сила, і то сила не перемагаюча. Ми повинні показати ворогам як і чужинцям, що ми не є такі темні маси, за яких нас представляють. Ми можемо се доказати не словами, але ділами. Нарід культурний пізнає ся по його звичаях і обичаях. Він не буде заховувати стародавні звичаї які не відповідають сучасному житю.

Нарід культурний не буде ділити ся на партії, бо знає що через таке ділене ослаблює ся сила народа.

В культурнім народі є клич „всі за одного а один за всіх".

Дальше. Культурний нарід плекає і високо цінить скарби свого народа як: музику, спів, поезію, штуку, бо знає що то скарби його.

І ми повинні показати що ми знаємо цінити скарби народа свого, а не тілько цінити, але і плекати.

І якраз Тов. Спів.-Драм. „БОЯН" задумало дати ВЕЛИКИЙ КОНЦЕРТ сполучений з деклямаціями і предмовами, але при спів-участи всіх Укр. Товариств і Братств, а також і одиниць, які не належуть до жадних Тов. а чують ся бути здібними чи то до співу, чи до виголошеня поезій.

Тож кличемо до всіх, без огляду на всякі особисті переконаня, злучити ся разом і дати великий концерт як для Українців громади Клівленд пристало.

Полишім всякі особисті порахунки на боці, а всі як один до діла.

Вписи до Концерту відбудуть ся дня 13., 14., 17., 20. і 21. с. м. все від 7-мої до 9-тої вечер, в гали церковній.

Від Тов. „Боян".

РУХ У ВІДДІЛАХ У. Н. СОЮЗА.

ФІЛЯДЕЛЬФІЯ, ПА. Повідомляєть ся членів Тов. Любов, від. 45 У. Н. С., що мітинґ відбудеть ся дня 14 вересня с. р., о годині 2-гій пополудни.

КЛІФТОН, Н. ДЖ. Тов. „Українська Січ", від. 182, повідомляє своїх членів, що мітинґ відбудеть ся в неділю, 14. вересня, о 3-тій годині пополудни. Просить ся всіх членів, аби явили ся на тім мітингу на означений час, бо є важні справи до полагодженя.

ФІЛЯДЕЛЬФІЯ, ПА. Подаєть ся до відома членам Тов. „Згода", від. 62 У. Н. Союза, що місячний мітинґ відбудеть ся в суботу, дня 13. вересня в гали Мік Нікол, 62 ул. і Ґрейс Еве., Вест Філядельфія. Просить ся членів, щоби явились усі і щоб члени поприносили гроші за фотографії і розібрали, бо фотографії вже готові. Початок о годині 4.30 пополудни. — Василь Вольчаньский, секр.

НЮ ЙОРК, Н. Й. Отсим повідомляєть ся членів Тов. „Вільність в Америці", від. 172 У. Н. Союза, що квартальні збори відбудуть ся в ту суботу, дня 13-го вересня с. р., точно о годині 7.30 вечером, в Народнім Домі під ч. 217-219 Іст 6-та ул., Ню Йорк. Обовязком кождого члена прибути на сі збори, позаяк маємо важні справи до полагодженя. Хто не явить ся, підлягає карі після статута. Будемо також принимати членів нових до Товариства і до Союза після статута. — М. Боднар, секр фін.

ПОЗІР! УКРАЇНЦІ З ГАМТРАМК, МІШ., ПОЗІР!

Заходом Братства св. Михаїла
— устроюєть ся —

ПЕРШИЙ ВЕЛИКИЙ БАЛЬ

і ріжного рода предмети на виґравку
ДНЯ 13. ВЕРЕСНЯ 1919 Р.
в гали Української Хати під ч. 22 Ґрейлінґ Аве.,
Початок точно о годині 7-ій вечер.
Вступ 50 цнт.

Родимці, єсли хочете весело забавити ся і виграти якийсь гарний предмет, то прийдіть всі на баль, а не пожалуєте. Музика добірна, обслуга чесна. Погуляємо і забавимо ся доволі за що ручить — КОМІТЕТ. 108

ПОЗІР, НЮ ЙОРК.

Український ратунковий Комітет села ЗАСТАВЧА і околиці устроює

В СУБОТУ, 13. ВЕРЕСНЯ С. Р.

ВЕЛИКИЙ БАЛЬ

в гали під ч. 431 Іст 6-та улиця в Ню Йорку.

Початок точно о годині 6-тій вечером.

На сей баль запрошуємо усіх місцевих і позамісцевих Українців, і всіх охочих до танцю

Прийдіть а не пожалуєте! Забавимо ся доволі Для розривки буде гра в колесо щастя: Вступ 35 центів, гет чек добровільний. Весь дохід призначений на сироти і вдови по полеглих у війні. Музика перворядна; обслуга чемна

108-109 **Комітет.**

РОЧЕСТЕР, Н. Й.

БРАТСТВО СВ. ЙОСАФАТА
— устроює —

БАЛЬ

в гали під ч. 345 Ремінґтон стр.
В СУБОТУ ВЕЧЕРОМ, ДНЯ 13. ВЕРЕСНЯ 1919 Р.

Кождий член бр. має явити ся.

Запрошуємо кожде Братство і Товариство і всіх Українців з Рочестер до спільної забави. — За добру забаву ручить — КОМІТЕТ. 108

ІСТ СТ. ЛУІС, ІЛЛ.

Позір! Українці! Позір!

Бр. св. Арх. Михаїла, від. 308 У. Н. С. в Іст Ст. Луіс, Ілл.
устроює

БАЛЬ І ПРЕДСТАВЛЕНЄ

В НЕДІЛЮ, 14. ВЕРЕСНЯ С. Р.
в гали Юрія Граського, під ч. 1101 Норт Трета улиця і Ексчендж.

Початок о годині 2-ій пополудни.
Представлене о 6-ій годині вечер.

Запрошуємо всіх Українців і Українок місцевих і позамісцевих. Прийдіть та повеселіть ся. Музика буде українська. — За добру забаву ручить — КОМІТЕТ. 108

ВУНСОКЕТ, Р. АЙ.

Заходом чит. „Просьвіти" в Вунсокет
відбудесь представлене

В НЕВОЛІ ТЕМНОТИ

В СУБОТУ, 11. ВЕРЕСНЯ С. Р.
в Лайсіюм гали під числом 16 Мейн Стріт.

Отже запрошуємо всіх місцевих і околичних Українців.

Початок точно о годині 8-ій вечером.
108 КОМІТЕТ.

НЕДУГИ МУЩИН

Я є одинокий спеціяліст недуг мужеських в Пітсбургу, котрий говорить по українськи.

Найдовше істнуючий, найуспішніший і заслугуючий на довіре спеціяліст недуг мужеських, котрий усе своє знане і довголітну практику віддає для услуги недужих.

DOCTOR LORENZ

II. поверх, фронт.

644 Penn Ave., Pittsburgh, Pa.

Урядові години: Щодня від 9. рано до 8. веч. В пятниці від 9. рано до 8. веч. В неділі від 10. до 2.

МОЧОВІ ВІДХОДИ регулює в 24 ГОДИНАХ

Кожда начка має напись з MIDY. Уникайте підробів

ДР. ІВАН СМІТ

ЛІКАР УКРАЇНЕЦЬ. — СПЕЦІЯЛІСТ ОПЕРАТОР.

ДОКОНУЄ НАЙТЯЖШІ ОПЕРАЦІЇ МУЩИН, ЖЕНЩИН І ДІТИЙ, СПЕЦІЯЛЬНО ПРОПУКЛИНУ (Т. Є. КИЛУ), ЛІЧИТЬ З ПЕВНИМ УСПІХОМ РЕВМАТИЗМ, НЕДУГИ ЖОЛУДКОВІ, СЛІПУ КИШКУ, ГЕМОРОЇДИ, ГРУБІ ЖИЛИ НІС, ГОРЛО, УШИ І ИНШІ НЕДУГИ МУЩИН І ЖЕНЩИН. ЄСЛИ ХТО НЕ МОЖЕ ПРИЙТИ ДО МЕНЕ, ТО НАПИШІТЬ ЛИСТ І ОПИШІТЬ ВСЮ ВАШУ НЕДУГУ. ЗАЛУЧІТЬ МАРКУ НА ВІДПОВІДЬ. 59—

Dr. JOHN SMITH, Jr.,

327 E. 17th Street, New York, N. Y.

Години урядові: 12—2 попол. і від 6—8 вечер, а в неділі і сьвята від 10-тої рано до 2-гої пополудни.

Телефон: Stuyvesant 4492

$18,000,000.00 ҐВАРАНЦІЯ

за гроші висилані через нас до родин і до банків в ГАЛИЧИНІ.

100 МАРОК КОШТУЄ $7.00.

Ми є агентами American Express Company відділу заграничної висилки грошевої. 97—

TESLUK BROTHERS,
200 Broadway, New York City
або
TESLUK BROTHERS,
1106 O'Fallon St., St. Louis, Mo.

ФАРМИ.

Хто хоче купити фарму перед зимою зі засівом худоби, най іде в сесі сторони коло Філядельфії (30-35 миль), тут грунта є добрі, земля дуже плодовита, на котрій всьо родить ся як: ЖИТО, ПШЕНИЦЯ, ЯЧМІНЬ, ОВЕС, КУКУРУЗА, БУЛЬБА, так що є свій ХЛІБ З ФАРМИ НЕ З МІСТА. Фарми є близько фабричних міст, зелізниць, стріт-кар і є де заробити гроші, весь продукт є де добре продати, не до шторів але просто костумерам. Хто удасть ся до мене, тому покажу малу або велику фарму, дорошу або дешевшу до вибору. Кожда нація ту фарму купує. Голосіть ся до: 99ч—

W. MAZURKEWYCH,
120 — 2nd Ave., New York City.

РІК ОСНОВАНЯ 1893.

Im. з 21 камінями ЖЕЛІЗНИЧИЙ ГОДИННИК для мущин і жінок накручує ся без ключика, позолочуваний, з ґваранцією на 20 літ, подвійні коверти красно виризані. Ходить безуслівно точно і є спеціяльно зроблений для людий, котрі роблять при желізницях, і ґарантує ся на 20 літ. Незвичайна нагода. — Ми вишлемо сей годинник на кожду адресу за посліплатою (C. O. D.) $7.45 і за зворот пересилки, в тим привілеєм, що кождий може його оглянути, і если йому не подобає ся — то тоді не потребує платити ані одного цента. За такий годинник у иншого купця треба заплатити 25 дол. Дуже гарний 14 кар. золотом позолочуваний ланцюшок з дармовисом додає ся даром до кождого годинника. 99ч—

EXCELSIOR WATCH CO.,
1101 Athenaeum Bldg., Chicago, Ill.

УКРАЇНСЬКЕ, ПОЛЬСЬКЕ І ЛИТОВСЬКЕ

ПОГРЕБНИЧЕ ЗАВЕДЕНЄ

НА МІСТА ЕЛІЗАБЕТ, БАЙОН І ОКОЛИЦІ

уряджують похорони гарно і в приступних для всіх цінах. Обслуга скора і в кождім часі.

Автомобілі і керичі на весіля, хрестини і др. нагоди. 51ч—

ОФІС:
217 First St., Elizabeth, N. J.
А. ПАТРІК, менаджер.
Телеф. 3817 Elizabeth.

Секр. і касієр, посередник укр.:
В. ЛЕВЧИК,
48 Washington Av. Elizabeth, N. J.
Телеф. 832-W. Elizabeth.

ДРУГИЙ ОФІС:
J. D. KAWALIUS,
58 E. 21st St., Bayonne, N. J.
Телеф. 78 Bayonne.

ПОЗІР! УКРАЇНЦІ З ЙОНҐСТАВН І ОКОЛИЦІ, ПОЗІР!

Заходом тов. „Вільного Гнізда", від. 169. У. Н. Союза

ЧЛЕНИ ВІДОГРАЮТЬ ПРЕДСТАВЛЕНЄ

пораз перший в тій околиці, де буде відограна дуже гарна штука

В НЕДІЛЮ, ДНЯ 14-ГО ВЕРЕСНЯ 1919 Р.

В ГАЛИ ЦЕРКОВНІЙ ПІД Ч. 526 ВЕСТ РЕЙН ЕВЕНЮ

БОНДАРІВНА

драма в 4-ох діях а 5-ох відслонах.

ДІЄВІ ОСОБИ:

Староста, вельможний пан .... п. Н. Торський
Чеслав Герцель .... п. Г. Гаврилів
Шляхти, його прибічник .... п. В. Дворський
Гнат Бондар .... п. Г. Кушнірський
Тетяна, його дочка .... п-ні П. Ляшевич
Марія, господиня у Бондаря .... п-ні Н. Марків
Тарас, Запорожець .... п. І. Павловський
Денис, парубок .... п. І. Сибидло
Оксана, дівчина, його сестра .... п-на М. Мош
І-ший Запорожець .... п. М. Квасівка
ІІ-гий Запорожець .... п. І. Симирка
І-ший чоловік .... п. Н. Щурко
ІІ-гий чоловік .... п. Н. Ганиш
І-ший наймит .... п. Н. Щурко
ІІ-гий наймит .... п. М. Ганиш
Мордохай, жид арендар .... п. І. Кухтин

Запорожці, нарід, дівчата, челядь двірська. — Річ діє ся в XVII. столітю.

Режісер п. ІВАН ПАВЛОВСЬКИЙ.

ПОЧАТОК ТОЧНО О ГОДИНІ 7.30 ВЕЧЕР.

ВСТУП: МІСЦЕ І-РЯДНЕ 75 ЦНТ., ІІ-РЯДНЕ 50 ЦНТ.

Дорогі Родимці! Се дуже гарне і поучаюче представлене, котре буде відогране пораз перший в Йонґставн. Коли хочете собі пригадати старі часи на Україні, та почути рідну пісню і рідну мову, то прийдіть всі як один, а певно не пожалуєте ні гроша ні труду. 106-08

За чесну обслугу на представленю ручить КОМІТЕТ.

БИТИ ГРОШІ $10.00 НА ДЕНЬ

потрафить кождий, як начне виробляти ґерданці. 91св07

Повне поучене з образками вишле ся кождому, хто напише на понизшу адресу і залучить 25 цнт. почтовими марками.

GERDANETZ CO.,
208 E. 25th St., New York, N. Y.

ГОДИННИК КОЛІЄВИЙ

СИСТЕМИ „РОСКОП" ПАТЕНТ.

Тисячі долярів видають люди на ріжні годинники, а не мають з них жадної користи, а се тому, що не знають які годинники є найліпшими. Коли самі не знаєте, то поспитайте других, а з певностию скажуть вам, що одиноким найліпшим годинником в сьвіті є тільки годинник СТАРОКРАЄВИЙ системи „РОСКОП ПАТЕНТ". Сї годинники є звісні по цілім сьвіті, і хто його собі спроводить, то вистарчить йому на ціле житє. Можна його носити до роботи і на сьвята. Дуже гарно і сильно зроблений в чисто ніклевих ковертах, має ніклевий верк, дуже сильний і докладно урегульований, що не спізняеть ся ані на хвилину, має гарний циферблят з кольоровими нумерами. Сей годинник є варт около $10.00, ми одиак для познакомленя публики будемо продавати їх через короткий час тільки по $4.45. Додатково до годинника вишлемо гарний грубо золочений ланцюшок даром, також вишлемо даром сю нововинайдену машинку до стриженя волося, при помочи котрої може кождий сам собі стричи волосе так добре як барбер. Рівнож вишлемо даром сю нововинайдену цигарнічку, при помочи котрої можете зробити фотоґрафію в короткім часї без жадних приладів. Можна зробити фотоґрафію панночки або яку иншу, і то в тім часї коли палите цигара. Фільми і поясненя висилаємо також разом з цигарнічкою. Коли отже хочете дістати правдивий годинник „Роскоп Патент", котрий можете тільки у нас дістати, як рівнож презента даром, то пришліть тільки 25 центів марками, а ми сейчас вишлемо се все, решту доплатите при доручению вам річий. 99ч08

УВАГА: Хто надішле з гори всі гроші, тому додатково вишлемо ДАРОМ грубо золочені спинки до маншетів. Пишіть сейчас і адресуйте:

PRACTICAL SALES COMPANY, Dept. 1-S.,
1219 NORTH IRVING AVE., CHICAGO, ILL.

ТЕПЕР

є найвигіднійша пора

КУПИТИ ПРАПОР КРАЄВИЙ

просто від фабриканта, зроблений з чистої вовни подвійної ткани, тревалої барви зв. „БОНТИНГ", котрий оферуємо по слідуючих дешевих цінах:

	2x3 стіп	3x5 стіп	4x6 стіп	5x8 стіп
Американський прапор	$3.00	$5.00	$7.00	$10.00
Український прапор з гербом на обі сторони	$3.75	$7.00	$9.00	$12.00

Пришліть переказ почтовий і прапор буде висланий, почта буде оплачена.

Ми є також головними фабрикантами АМЕРИКАНСЬКИХ І УКРАЇНСЬКИХ ШОВКОВИХ ПРАПОРІВ, ЦЕРКОВНИХ ХОРУГОВ, ВІДЗНАК І ВІДЗНАЧОК ТОВАРИСЬКИХ. — ШАПКИ, КАПЕЛЮХИ, ПЕЧАТКИ СТАЛЕВІ І ҐУМОВІ, для Товариств і Клюбів. 27ч—

Коли потребуєте щось з тих річий, то не забудьте писати до нас, по ціну. Напевно защадите гроші. Пишіть по взірці і катальоґ на адресу:

EAGLE REGALIA COMPANY

115 NASSAU STREET, NEW YORK CITY.

Вишліть $5.00 на мій чудовий новий № 3 ЕЛЄКТРИЧНИЙ ПАСОК. Носіть його 60 днів а коли опісля будете з него цілковито вдоволені, що сей пасок зробив Вам більше добра, ніж всі другі ліки і лікарі яких Ви колибудь мали, то зверніть сейчас А Я ЗВЕРНУ ВАМ $5.00. Ся оферта є добра лише для людий слабих на Ревматизм, Невральґію, Параліж, Болї голови, Безвладність в хребнї, Нервовість, Пропасниця, Долягливости Жолудка, Утроби і Нирок, скриті недуги у мущин і женщин або БОЛІ. Пасок для мущин заосмотрений в спеціяльний СКРІПЛЯЮЧИЙ суспенсор. Пасок для ЖЕНЩИН заосмотрений в спеціяльний женський аплікатор, пришліть $5.20. На спеціяльний РЕВМАТИЧНИЙ і ПАРАЛІТИЧНИЙ Пасок, з аплікатором на ноги, рамена, коліна, лидки, карк і т. д., пришліть $6.00. Осторога: Стережіть ся так званих „електричних" пасків, яких дають „даром" з годинками, з ювілерськими річами, або продають їх по дуже дешевих цінах; вони є безвартісні. Мої паски є зовсім відмінні, бо можна їх мати в ночи, в часї спаня або під убранем в часї праці, кождого часу і в кождім місци. Усмирячий і жизнений вплив електрики можна відчувати вже перед наложенем паска на тіло. Певний, не страсує і безпечний. Негайна поміч і незаводить. Я додержую сего, що обіцяю. Коли Ви волите заплатити за пасок таки при доручению Вам, вишліть 10 цнт. тепер а я вишлю Вам С. О. D. Подайте в листі ціну бажаного паска. — Адреса: 103,05ч—

A. P. OWENS, 152 W. 14th St., Ukrainian Dept., NEW YORK, N. Y.

НАЙМИЧКА

драма в пяти діях.
Написав Іван Тобилевич
(Карпенко Карий).

— ЦІНА 35 ЦЕНТІВ. —

Замовленя висилайте враз з грішми на адресу:

„SVOBODA"
83 Grand St., Jersey City, N. J.

Читайте з увагою!!!

ДОКТОРСЬКА КНИЖКА!

ЛИШЕ ДЛЯ ДОРОСЛИХ ЛЮДИЙ. Кождий, хто буде мати сю книжку, довідаєть ся про ріжні хороби, які лише хто має і яким способом їх вилічити домовим средством. Ми ручимо вам, що ви вилічите свою недуту в протягу кількох тижнів. Ся книжка містить поверх 450 ріжних ілюстрацій, а то з чого складаєть ся чоловік, як має виглядати здоровий чоловік, а як слабий.

Наколи ви будете мати сю книжку, то будете знати про ріжні таємничі хороби, тому, що в тій книжці зможете бачити кожду частину тіла людського, представлена як найвиразнійше, і то так, як має виглядати чоловік здоровий, а як хорий. В тій книжці найдете ріжні поради, як себе лічити від ревматизму, болю голови, болю зубів, очий, костий, пораду, як усунути всякі прищі свого тіла, як зробити, щоби чоловік гарно виглядав, як виховувати діти, щоби вони гарно виглядали, як лічити нагнітки і взагалі всякі хороби, поради для женщин, котрі хотять мати діти або, котрі не хочуть мати дітий. Там найдете всі фотоґрафії від найменьшої до найбільшої частини тіла людського, з котрих воно складаєть ся, як також, що кожда з них означає. Се є золота книга для кождої особи, в котрій находять ся всякі поради, як собі самому радити без доктора. Правда, що ви платите за візиту докторови $4.00 або і $5.00 за один раз і що ви з того маєте? А наколи ви сю книжку будете мати, то зарадите собі самі і другому в хоробі поможете та ще до того без цента кошту. Щадіть гроші, наколи вам надаєть ся нагода набути таку дорогоцінну книжку, що навіть місця не маємо про ню всего описати, яку то вона має вартість для вас. Купіть її і то зараз. Сю книжку уложив найславнійший доктор А. Фішер Дуделман, найбільший досьвідник в сьвіті. Книжка ся забирає 250 сторін друку, великого формату, величини 10½ цаля довготи, 8 цалів ширини і 1½ цаля грубости. Тисячі людий вже купили собі ту книжку і дякують нам за ню. Тож ви не відкладайте, але ще нині замовляйте, бо запас вже дуже малий. Ціна тої дорогоцінної книжки всего $3.00 з пересилкою. Гроші просимо послати враз з замовленем на адресу: 108ч—

NOVELTY BOOK CO., 886 Milwaukee Ave., Dept. 10, CHICAGO, ILL.

ДАРОМ! ФОНОҐРАФ ДЛЯ ВСІХ ДАРОМ!

МАЄМО 5 ТИСЯЧ ФОНОҐРАФІВ ДО РОЗДАНЯ. ПИШІТЬ СЕЙЧАС А МИ ВИШЛЕМО ВАМ ОДИН ДАРОМ!

Лише подумайте яку втіху Ви осягнете, маючи сей гарний фонограф у своїй хаті. Сей фоноґраф є сильно зроблений і чудово викінчений. Будете могли веселитись враз з своєю родиною і приятелями без ніякого видатку. Нащо маєте видавати спори гроша на дорогі фоноґрафи, коли сей є так добрий як і найдорогша машина. Сї фоноґрафи продають ся по дуже високій ціні, однак ми дамо сей вартісний фоноґраф кождому ЗОВСІМ ДАРОМ! Лише на короткий час для тих, котрі замовлять у нас понизше описаний Gold Filled годинник. Сей годинник є дуже сильний і гарно викінчений і артистично окрашений, з позолочуваною окладинкою. Машинерія зроблена з найліпшого ніклю і стали, має 21 камінів, і є так добре зреґульована, що вона не іде ніколи за скоро ні за поволи. Се є причиною, чому сї годинники уживають професийні люди як: машиністи і кондуктори, котрі мусять полягати на докладнім часї. Не робить ріжниці, де Ви купите годинник, однак Ви не дістанете ліпшого навіть за $30.00. Сї годинники звичайно продають ся по $25.00 і висше, але ми продамо їх по фабричній ціні за $12.95, а в додатку дамо Вам повисше згаданий фоноґраф з пять рекордами і соткою шпильок ЗОВСІМ ДАРОМ.

УВАГА: Ся оферта є добра лише на короткий час, бо ми маємо на роздане 5.000 фоноґрафів лише тому, щоби познакомити публику з нашими годинниками. На одну адресу ми не вишлемо більше як один годинник за ціну **$12.95.** Фоноґраф і рекорди одержите ДАРОМ. Радимо Вам поспішити ся з Вашими замовленями, бо наш запас зістане скоро вичерпаний а ціна годинників піде в гору. Зважте, що ми продаємо їх сотками денно і одержуємо вдячні листи. Люди будуть Вам завидувати сей годинник, який Ви можете відпродати комусь з Ваших приятелів по висшій ціні як нам заплатили. Фоноґраф і рекорди дістанете ДАРОМ. Не жадаємо гроший з гори, а лише подайте виразно своє імя і адресу, залучаючи $2.00 на депозит а решту заплатите при доручению до Вашої хати. Кождий повинен скористати з тої оферти, як се зробили вже тисячі людий. Такої нагоди як ся не найдете знов у Вашім житю. Тому пишіть сьогодня: 105ч114

EUROPEAN WATCH CO., 1065 Milwaukee Ave., Chicago, Ill., Dept. 126.

ЩО ВАС БОЛИТЬ?

ТИМ АПАРАТОМ ВИЛІЧИТЕ СЕБЕ

від всяких хоріб в протягу 30 днів, за що Вам ґарантуємо. Той Апарат є найславнійшим ліком в сьвіті. Тисячі людий дякують нам за той апарат, котрі себе вилічили в протягу кількох тижнів, люди котрі ніколи не мали вже надії себе вилічити, бо доктори сказали, що та хороба не до виліченя, однак ті люди ще не стратили надії

і спробували ще нашого славного медичного Апарату і по ужитю його через кілька тижнів, пишуть нам, що чують себе зовсім здоровими, так як би ніколи не були хорі. Сотки листів до нас прийшло від тих людий, котрі купили у нас сю медичну машину і нею себе вилічили. Нині вони здорові і дякують нам. Отже і Ви, коли чуєте себе ослабленим без ріжниці, чи Ваша хороба задавнена чи тепер Вас чіпаєсь, то не відкладайте з дня на день, але ще нині заордеруйте собі у нас той медичний Апарат, котрий Вам заощадить Ваші гроші. Тут подаємо в скороченю, що сей Апарат лічить: 1) Найгіршою хоробою є ревматизм, котрий чоловіка паралїжує і скоро мусить впадати зі своїх сил і з того впадає в сухоти, кашель і вмирає. Той Апарат є найсильнійшим ліком, котрий Вас вилічить з ревматизму в дуже короткім часї; 2) лічить біль костий; 3) лічить всякі гнилі прищі, котрі маєте на своїм тілї; 4) той Апарат зрушить Вашу рівну циркуляцію крови; 5) зробить Вашу твар гладку; 6) здержить біль голови; 7) здержить випаданя волося з голови; 8) додасть Вам добрий апетит до їдженя; 9) вилічить Ваш жолудок; 10) в короткім часї почуєте себе сильнійшим і здоровшим; 11) наберете більше ваги; 12) сей апарат помагає взагалі на всяку хоробу: на дихавицю, на біль серця, на катар, на фрибру і на всякі инші недуги. Той Апарат може уживати мущина і женщина, а навіть малі діти, котрі мають поверх 7 літ. Той Апарат уживає ся 2 рази на день, а то що рана і що вечера, за кождим разом речез 10 мінут і так треба нареґулювати скілько хто може видержати. Всї доклади як: на руки, твар, на тіло і на ноги дає ся даром, так що ніколи не потребуєте докладати ані одного цента. Без ріжниці можете його уживати в хатї чи на дворі. Про ширші поясненя висилаємо книжку, котра забирає 32 стор. друку і виразно вам скаже як і на яку хоробу що уживати. Не жалуйте тих пару долярів, але переконайтесь, що Ваша хороба буде вилічена без великих коштів, не видавайте своїх гроший доктбрам, але купіть собі сей Апарат, а переконаєтесь, що се є ключ до здоровля і спевностию нам подякуєте. Ціна реґулярна того Апарату є $20.00, а у нас дістанете через сей місяць по фабричній ціні всего за $9.95. Спішіть ся, бо ціна піде в гору. Пришліть нам свій докладний адрес і залучіть задатку $2.00, а решту заплатите як почта Вам доручить до Ваших рук. 102ч—

Який сильний, що уживав сей Апарат.

MEDICAL APARAT CO., 1926 W. Huron St., Dept. A., CHICAGO, ILL.

ПОЗІР УКРАЇНЦІ!

Від десяток літ знана Вам фірма банкова

HENRY J. SCHNITZER STATE BANK

(Під контролею правительства держави Ню Йорк)

має честь повідомити, що так само як давнійше, так і тепер:

Пересилає гроші,
Продає шифкарти, і
Полагоджує другі справи, входячі в обсяг ділання.

Пишіть по інформації, або приходіть на адресу:

HENRY J. SCHNITZER STATE BANK,
141 Washington Street, New York City.

HELP WANTED FEMALE

ПОТРЕБА ЖЕНЩИН

ПОШУКУЮ ЖЕНЩИНИ, якаб занялась домом і трома дітьми. Діти в віці від 3-ох до 9-ть літ. Зголоситись межи 6-ою а 8-ою годиною вечер до ELKO SOKOLUK, 626 E. 5th Street, New York City. 104-09

ПОТРЕБУЮ ЖЕНЩИНИ котра схотіла би працювати на фармі, добра платня і стала робота. Зголошувати ся листовно до: JOHN MAZUR, Box 32, Curwensville, Pa. 108-10

ЧИ ВИ ЦІКАВИТЕСЬ ВАШИМ ЗДОРОВЛЄМ?

Коли так, то прочитайте слідуюче письмо

ВІН ТЕРПІВ ПОНАД 12 РОКІВ.

Понад 12 років терпів я на упірчиві болї голови, нервовість, болї в крижах і жолудку, лихий апетит, ослаблене, вичерпане і запір. Я міг ходити лише з трудностию. Я радив ся кількох лікарів, однак вони здаєсь не були в силі розпізнати мої недуги і не могли мені помочи.

Одного дня я вичитав оголошенє лічниці д-ра Геннона і я сейчас віддав ся його опіці. Без втрати часу від праці він поміг мені вже з першою візитою, і я подужав. Тепер лише по 3-місячній його опіці лікарській, я подужав значно і чудово. Всї болї устали. Можу ходити сьміло і, коли передтим я заледви міг дещо їсти, нині маю чудовий апетит і смакує мені кожда їда. Мій стан здоровля є нині так знаменитий, що ніхто не вгадав би, що я був колинебудь слабий.

Я вельми вдячний сему досьвідченому спеціялістови, і складаю сю заяву дуже радо, щоби і другі дізнали ся, як много добра сей лікар несе недужим. ч—

PAUL KOVALIK,
Aug. 11, 1918. 723 Willow Ave.,
Hoboken, N. J.

Ориґінал повисшого письма і фотоґрафію можна бачити кождого часу в моїм офісї. Многі мною вилічені пацієнти з Ню Йорку, Брукліна, Ню Джерзи і околиць охотно заявляють ся зложити свої заяви з осягнених у мене результатів лїченя і моєї методи.

Коли терпите на якусь нову скомплїковану або застарїлу недугу а потребуєте помочи спеціялїста прийдіть до мене безпроволочно, а я зроблю для Вас те, що міг зробити і для других.

ДОВОДЖУ ДО УСПІХУ

скоро, тривало і за малу нагороду, без ніякої перерви у Вашім занятю. Мої офіси находились через довгі роки в тімсамім будинку, і мене знають як осторожного, ревного і успішного спеціялїста. Одна візита в моїм офісї і точна екзамінація упевнить Вас, що я зверну Вас на дорогу яка веде до здоровля.

КОЛИ ВИ ТЕРПИТЕ

нервовий розстрій, завороти, ослабленє, кровні і скірні недуги, маячить ся Вам в очах, слаба память, слабі і непеві і нерви, безсонність, болї в карку і крижах, ревматизм і безвладність у вязах, слабість горла, жолудка і недомаганя кишок, болї невральґічні, горячку на язиці і запір, ТОДІ НАВІДАЙТЕСЬ ДО МЕНЕ.

ПРИМІНЮВАНЄ ЕЛЄКТРИКИ, ЗАШКІРНІ ВСТРИКУВАНЯ І ІНҐАЛЯЦІЙНІ МЕТОДИ УПЕВНЯТЬ ВАС ПРО УСПІШНІ ВИСЛІДИ ЛІЧЕНЯ.

Порада зовсім даром. Прийдіть нині. Не відкладайте.

Dr. HANNON

СПЕЦІЯЛІСТ

146 EAST 14th STREET

Напроти Tammany Hall, New York.

Години офісові: Денно від 9. рано до 4. попол.—Вечер: від 6. до 8. В неділї і признані сьвята: від 10. до 2. в полудне лише.

Осібний почекальний покій.

ФАРМИ В УКРАЇНСЬКІЙ КОЛЬОНІЇ.

Фарма 168 акрова, 12 коров, котрі дають місячно доходу за молоко $307, 9 ялівок, 2 коні, гуси, кури, свині, богато бараболь, сїна і иншого збіжа. Сусїди: Окрепкі, Коневич, Тимчук, Садович, Лівіцький, Мазуркевич, Панас, Федорович, Рудковський, Вітонек, Матвійчук. — Маю до 100 инших фарм. Тут біди не узріете. Пишіть по катальоґ і мапку. 108-12

S. MORANSKI,
70 Liberty Street, Owego, N. Y.

ЧИ ВАШЕ ЗДОРОВЛЄ ВАРТАЄ ДЛЯ ВАС 2 ЦЕНТИ?

Коли Ви терпите на жолудкові або ниркові долягливости, болї голови, запір, нервовість, утрату апетиту, нестравність, нечисту кров, безсонність, ревматизм, болї в крижах, вишліть до нас 2-центовий лист і подайте свою адресу а ми вишлемо Вам відворотною почтою ЗОВСІМ ДАРОМ, без жадних дальших зобовязань повну тридневну коробку JUVITO, зладжену з чистих, лїчничих зїл, які є поручувані і уживані тисячами вдячних людий. 104-116

JUVITO LABORATORY,
South Hills Branch 25, Pittsburgh, Pa.

ДРІБНІ ОГОЛОШЕНЯ.

(Оголошень женитьби не приймаєсь).

Пошукую ІВАНА ВОРОНУ, з села Руда, пов. Рогатин, Гал., котрий перед місяцем десь виїхав з Нюарку. Для него є у мене три листи з краю від жінки. Просить ся переказати се йому або він сам нехай зголосить ся до: WASYL FERENC, 32 Levington St., Newark, N. J. 108-10

Пошукую свою краянку АННУ ЗАВАДА. Послідно перебувала в Брукли, Н. Й. Хтоби про неї знав, або вона сама, зволить зголосити ся до: HARRY SHOT, Box 95, Iroquois Falls, Ontario, Canada. 108-10

Хто знає, де перебуває тепер ВАСИЛ ЯРЕМ з Хороста Старого, пов. Львівського, зволить повідомити о тім нашу Редакцію. Згаданий Василь Ярем перебував в 1911 р. в Дітройт, Міш. 108-09

Пошукую свого краяна СТЕФАНА ШАПНОВСЬКОГО, з села Соколова, повіт Бучач, Галичина. Має перебувати в Ню Йорку, Н. Й. Хтоби про него знав, або він сам, зволить зголосити ся до: WASYL FEDORONCZUK, 2458 W. 6th St., Cleveland, O. 106-8

Пошукую свого шваґра АНТОНА ГАТАЛУ, з села Голодівка, повіт Рудки, Галичина. Полишив жінку і малолїтного сина і кудись виїхав що і слух за ним пропав. Хтоби про него дещо знав, а дасть знати, дістане десять долярів нагороди. Ласкаві зголошеня слати до: ZOSKA CHIMNIK, 193 Orkan St., Cleveland, O. 107-9

Пошукую своїх краянів з Хирова, Галичина, котрі мають замір виїздити до старого краю вндовзї. Прошу отсею дорогою щоби перед виїздом зголосились до низше підписаного: M. TURKEWYCH, 594 St. Paul Street, Rochester, N. Y. 107-09

Пошукую ЙОСИФА ДИМІНСЬКОГО, з села Липа, повіт Добромиль, Галичина. Має перебувати десь в Пітсбург, Па. Хтоби про него знав, або він сам, нехай в дуже важній справі зголосить ся до: FRANK BARANSKI, 2459 W. 5th St., Cleveland, O. 106-8

Пошукую своїх шваґрів, ЯСЬКА ГУРНЯК і АНДРУХА РЕПЕТУ, з села Черниховці, повіт Збараж, Галичина. Хтоби про них знав, або вони самі, зволять зголосити ся до: MICHALINA PANACHYDA, 48 Mercy Street, Newark, N. J. 107-09

Пошукую своїх рідних братів ГНАТА і ФЕДОРА ВАТАХ і шваґра АНТОНА НЕСТОРА, з села Бібрка, повіт Турка, Галичина. Хтоби про них знав, або вони самі, зволять зголосити ся до: SENKO WATACH, 286 Territorial St., Benton Harbor, Mich. 07-09

Пошукую ЮРКА МОХНАЧА, з села Хиливи, повіт Заліщики, Галичина. Він мешкав зі мною разом та через помилку мабуть забрав з собою деякі мої річи, як бонд на $50.00, готівку на $20.00, банкову книжочку та ще дещо. Хто подасть мені точну його адресу, дістане $5.00 нагороди. Ласкаві зголошеня слати до: DMITRO SHYNKARUK, Box 3, Argo, Ill. 107-9

Пошукую свого брата ЮСЬКА НІЦПАНА, з села Загайці, повіт Підгайці, Галичина. Має перебувати десь в Канаді в околиці Монтреал. Хтоби про него знав, або він сам, зволить зголосити ся до: JOHN CZERWENKA, 39 Park Place, Detroit, Mich. 107-09

Пошукую свого тіточного брата ВАСИЛЯ ДИНЕГУ, з Красного Пільська, повіт Бережани, Галичина. Хтоби про него знав, або він сам, зволить зголосити ся до: JOSEPH SCZUR, 161 Bay Way, Elizabeth, N. J. 07-09

Пошукую свого вуйка АНТОНА МАРЦІНОВСЬКОГО, з села Бровари, повіт Бучач, Галичина. Хтоби про него знав, або він сам, зволить зголосити ся до: JOHN RUZYSKY, 1227 E. Jefferson St., Springfield, Ill. 107-9

Щось дуже цікавого для кавалерів і вдівців. Пишіть, залучаючи 2-центову марку на адресу: Royal Sales Co., 59 Sta. O. New York City. 107-118

УКРАЇНСЬКА, католицька парохія в Elmira Heights, N. Y., потребує сейчас дякоучителя, котрий би розумів ся на всім, що належить до дяківства, а притім був чоловіком чесним і охочим до праці. Мусить знати провадити хор, робити представленя і учити діти і держати порядок в церкві і школі. Платня 80 долярів і звичайні доходи. Думаючі убігати ся о сю посаду нехай пишуть на низше подану адресу: REV. P. SEREDA, 175 Horseheads Blvd., Elmira Heights, N. Y. 108-11

ДАРОМ! ЗОВСІМ ДАРОМ! дамо для кождого нову щойно видану гарну книжочку і катальоґ Січового Базару, хто пришле нам 5 адресів своїх знакомих і 5 ц. марками на пересилку. Адресуйте: 75-110

SICHOWY BAZAR,
24 East 7th St., New York, N. Y.

Читайте українські книжки і газети, бо часте читане веде до просьвіти, а просьвіта — се сила. — Пишіть по цінник книжок до друкарні „Свободи".

АМЕРИКАНСЬКІ ВІСТИ.

Земську кулю жде в ґрудни велика катастрофа.

Після предсказань славного ґеольоґа професора Альберта Ф. Порта, три дні надходячого ґрудня, а се 17., 18. і 19., будуть так страшними днями, що їх певно можна назвати днями божого гніву. Тодї наступить конець сьвіта, а зглядно конець землї, або в найліпшім случаю надзвичайні катаклїзми, які спричинять замішанє в цілій нашій сонішній системі, витрутять зі звичайного трибу всі планети, а також і нашу землю. Коли землю омине. сподївана заглада, то в згаданих повисше критичних днях навістять її страшні трясеня, надзвичайні вибухи вульканів, будуть шалїти величезні дощі, а разити будуть огнисті громи. В сих критичних днях не випадає пускати ся в далеку подорож, на море.

Предсказанє професора Порта не є, як він сам заявив, видумкою його уяви, але опирається ся на астрономічно-математичних обчисленях. В загальнім начерку воно представляєсь, як слїдую: Планети (дотепер маємо їх вісім) відбувають свій рух около сонця по великих еліптичних лініях. Сила тяженя і електромаґнетична енерґія, дїлаюча взаїмно на планети і сонце, удержує біг планет в належнім порядку і рівновазї руху. Колиж одначе дві планети в своїм бігу знайдуть ся нараз в такім положеню, що їх злучені сили дїлають на сонце з тоїсамої сторони, або з двох сторін впрост противних, се викликує експльозію сонїшних ґазів, які вибухають в просторінь в видї воздушної вульканїчної труби. В тих місцях повстають на сонци плями. Сї плями виступають в околиці 35 степеня поза сонїшним рівником і мають форму, а часами і краску, досить ріжнородну.

Найбільші експльозії мали місце в роках 1837, 1848, 1860, 1871, 1882 і 1893. Одначе експльозія сильнійших ґазів, маюча (після обчисленя професора Порта) наступити в днях між 17. і 20. ґрудня 1919, має бути такою величезною, якої ще від століть не було. На поверхни сонця наслїдком сього окажеть ся така велика рана (пляма), що її буде можна бачити голим оком.

Причиною сеї катастрофи буде нефортунне уґруповане в критичнім дни (17. ґрудня) шістьох планет по одній стороні сонця, творячих велику „Планетарну Лїґу" з одної сторони сонця, підчас коли з другої сторони, в напрямі впрост противнім, знаходить ся великанська планета Уран. „Маґнетична струя, — говорить професор Порта — перебігаюча між лїґою шістьох планет а Ураном, перетне сонце як могуча стріла".

Вже передтим зауважено, що фатальний збіг двох планет вистарчає вже до викликаня меньших заворушень, отже чогож доперва можна сподївати ся по комбінації шістьох планет з одної сторони сонця враз з ґіґантичною планетою Уран, дїлаючою просто з противної сторони?

Наша земля буде одинокою з вісьмох планет, знаходячою ся поза сею фатальною комбінацією сил, одначе знаходити ся буде якраз в такій віддалї, що той страшний катаклїзм на ній мусить відбити ся. Вульканїчна труба, поставша наслїдком експльозій сонїшних ґазів, викинена на сотки тисяч миль, може в своїм кратері поглотити земську кулю так легко, як кратер Везувія мяч. Проф. Порта близше не очеркує розмірів припускаючої катастрофи, яка може навістити землю, але виразно звертає увагу на попередно згадані фатальні дні в ґрудни і впевняє, що земля, о скілько вийде ціла з сього надзвичайного катаклїзму, довго попамятає його. В кождім случаю він радить людям приготовитись на незнані до сього часу в історії людства величезні потрясеня.

Самоозначенє для Австрії.

Нюйорська ґазета „Ворлд", півурядовий орґан правительства Злучених Держав, піднесла в числї з 9-го вересня 1919 року справу самоозначеня для Австрії. Політику мирової конференції, яка заборонила Австрії злучити ся добровільно з німецькою імперією, ся ґазета називає немудрою і не основану на жаднім моральнім праві. „Австрія — каже ся ґазета — є замкнена зі всїх сторін і відтята від моря. Вона мусить шукати собі кудись доступу для свого промислу і торговлї. В тій цїли вона заключить ріжні тайні договори. А сьвіт тепер стремить до того, щоби заключати лише явні договори, бо тайні договори є причиною непорозумінь в сьвіті". Ще є одна причина, чому Австрії треба би позволити на злуку з Німеччиною, іменно: в теперішній німецькій імперії Прусія всетаки буде мати таку силу, яку мала перед і підчас війни. Колиж би Австрії дозволено на злуку, вона разом з Баварією, Саксонією, Віртемберґією і иншими малими краями могла би стати противагою супроти Прусії. Також справедливість вимаґає, аби Австрії дати право на свобідне самоозначенє, як се практиковано супроти декотрих инших країв і народів бувшої австро-угорської монархії.

Майже 3,000.000 мущин більше у Злучених Державах ніж женщин.

Для дївчат се незвичайно цікава річ є довідати ся, чи є в Америці більше мущин чи женщин. На їх щастє і на потїху філядельфійський „Рекорд" каже, що в сій державі є тепер майже три міліони мущин більше ніж женщин. Підчас військової конскрипції провірено, що на континентальній території Злучених Держав є 47,000.000 мущин, а лише 44,640.000 женщин. Значить мущин є більше о 2,360.000 душ. Надвишка мущин є між білою расою, бо між чорною є 100.000 надвишки женщин. Самотних мущин було 3,-617.000 більше ніж самотних женщин.

Маючи надвишку мущин, Злучені Держави будуть одиноким краєм мужеської більшости. Майже всї европейські краї будуть мати в себе надвишку женщин. Не дивниця. В Европі ще перед війною в кождій державі була надвишка женщин. Франція мала 750.000 женщин більше ніж мущин, Німеччина мала 835.000 женщин більше, Велика Британія з островами мала 3,500.000 женщин більше ніж мущин. Тепер, по повних чотирох роках страшної війни, надвишка женщин буде далеко більша, з огляду на велику смертність мущин на полї битви.

Американський дївчатам отже не грозить сиволоса будучність, бо вони можуть скоро виходити заміж, маючи много мущин до вибору. Біда лише в тім, — і перед сим многі остерігають — що Американці, котрі служили в рядах на французькім фронтї, не дуже радо схочуть женити ся з душами домашного хову. Спокоєви Американок грозять також Анґлїчанки, котрі у великім числї задумали по війні виїхати до Злучених Держав. Вони наловлять тут богато хлопців, і то добрих, бо Анґлїчанки є до того спритні і придатні. Приїдуть сюди також Німки і Француженки. Отже з надвишки мущин таки мала потїха для женщин. Вони красше зроблять, як не будуть помітувати тим, що тепер мають.

До Українців з Богданівки, Збаражчина.

Українці з Богданівки, збаражського повіту в Галичині, котрі переживають під сю пору в Нортгемптон, Пенсильванія, заснували собі комітет для несеня помочи свому рідному селу. В тій цїли вони зложили вже досить поважну суму гроший. До комітету належать: Семен Шміґель, Матвій Тимошок і Василь Саюк. Вони відносять ся за посередництвом нашої часописи до всїх богданівських Українців, котрі перебувають по инших кольонїях, аби вони пійшли їх слїдом та позакладали у себе, на місци, такі комітети, або щоби признали комітет у Нортгемптонї, і нехай складають жертви на поміч для свого рідного села.